Krajevne novice

Glasilo občine Šmartno pri Litiji

December 2025
Letnik 10, številka 10

Iz tokratne vsebine:

Investicije v občini Šmartno pri Litiji v letu 2025
stran 3–6

Pogovor z županom
stran 7–9

Božično-novoletni bazar na OŠ Šmartno
stran 10

Martinovo, naš čas
stran 17

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji
Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure
Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00
Uradne ure župana so po dogovoru, zaželena je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

Glasilo občine Šmartno pri Litiji Krajevne novice
Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla februarja 2026, pričakujemo najkasneje do srede, **28. 1. 2026**, na elektronski naslov uredništva: **krajevnenovice@bogensperk.si**. Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:
Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:
dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:
Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Uroš Pušnik in Aleš Kralj

Jezikovni pregled:
Janoš Železnik

Naslovna fotografija:
Odprtje Adventnega parka

Foto:
Arhiv Občine Šmartno pri Litiji

Prelom in tisk:
Četisk, d. o. o.
Bežigrajska cesta 5
3000 Celje

https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/

Glasilo izhaja v nakladi 1800 izvodov in je brezplačno.

ISSN 2463-8579

Digitalni nasvet po analognem

Tehnologija že dolgo časa tako ali drugače kroji svet. V zadnjih desetletjih je primat prevzela digitalna tehnologija. Na voljo so nam orodja, ki lahko olajšajo ali izboljšajo naše delo in efektivnost, s čimer v teoriji ni nič narobe. Na nas prežijo tudi pasti odvisnosti, ki se hitro lahko prikrade ob prekomerni uporabi posameznih orodij. V zadnjem času sem se precej ukvarjal z morda najmodernejšim izmed njih, splošno poimenovanim Chat GPT.

Udeležil sem se kar nekaj pogovornih omizij, o njem se pogosto pogovarjamo tudi v občinski upravi in dejstvo je, da bo v prihodnje postal naš redni spremljevalec. Me pa iskreno skrbi vidik posameznih idej, ki mu zaupajo reševanje socialnih interakcij in nadomeščanje ljudskosti na splošno. Seveda je to možno, stroji danes zmorejo marsikaj. Sprašujem se, ali je smiselno opustiti trud, ki ga mora skupnost namenjati druženju, da lahko živi, skrbi za bližnje, in ohranjanju temeljnega bistva, zaradi katerega smo se v preteklosti začeli združevati in oblikovati v skupnost.

Sam ga za govore ali besedila (še) nisem uporabil. Trudim se zagovarjati stališče, da se moram vsaj približno truditi v nagovore in besedila vključiti del sebe in tega dela ne prepustiti kupu čipov. Zanimivo bi bilo, med drugim, videti kandidirati politika, ki bi kot predvolilno obljubo v svoje delo vpeljal robota, ki bo optimiziral delovanje ustanove na škodo človeškega faktorja. Dvomim, da bi se mu obetala zmaga.

Za potrebe uvodnika sem se vseeno odločil, da se pregrešim. Napisal sem mu vprašanje, kaj zanj pomeni december. Odgovor navajam:

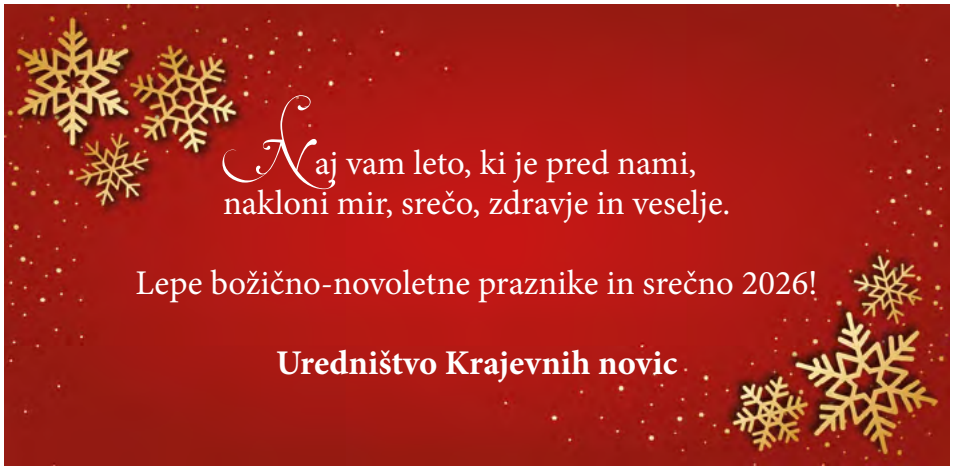
»December je mesec, ki se v mnogih kulturah in religijah obeležuje kot čas praznovanja, refleksije in povezanosti. V severni polobli je december pogosto povezan z zimskim solsticijem, ko je najkrajši dan in najdaljša noč v letu, kar simbolizira ponovno rojstvo svetlobe. V krščanskem kontekstu december vključuje tudi advent in božič, kar sta obdobja, ko se skupnosti zberejo, da praznujejo rojstvo Jezusa Kristusa. V tem mesecu se pogosto izvajajo različne tradicije, kot so okraševanje domov, darovanje, družinska srečanja in drugi običaji, ki promovirajo občutek ljubezni ter skupnosti. Poleg tega je december tudi čas, ko se mnoge kulture na različnih koncih sveta ukvarjajo z različnimi festivali in praznovanji, kar prinaša občutek veselja in zahvalnosti. V mnogih krajih so december in zima tudi čas za počitnice, kar dodatno prispeva k prazničnemu vzdušju.«

Ugotovil sem, da se strinjava. Advent bo namenjen druženju, povezovanju ter krepitvi naših odnosov. V ta namen smo oblikovali praznično dogajanje v naši občini, na katerega vas vljudno vabim.

Najlepše se zahvaljujem tudi našima občanoma, Maksu Medvedu in Alojzu Hauptmanu, ki sta podarila praznični smrekici, ki krasita Staretov trg in Adventni park.

Želim vam, da bi vas med prazniki spremljal mir, v novem letu 2026 pa vam želim vse dobro.

Vaš župan, Blaž Izlakar

Investicije v občini Šmartno pri Litiji v letu 2025

Avtor članka: Občina Šmartno pri Litiji

Sanacija plazu ob kategorizirani javni poti Črni potok–Riharjevec JP 709551

Začetek del: november 2024
Konec del: december 2024
Vrednost investicije: pogodbena vrednost 149.460,61 EUR z DDV (z nadzorom)
Izvajalec gradnje: Trgograd, d. o. o.

Saniral se je plaz na cesti JP 709551 Črni potok–Riharjevec. V sklopu sanacije se je izvedel oporni zid iz lomljenca in betona, ki je lociran na mestu obstoječega poškodovanega zidu. Saniralo se je tudi odvodnjavanje in poškodovani odsek ceste. Investicija je bila financirana s strani MNVP v okviru predhodnega programa odprave posledic škode na cestah (naravne nesreče v juliju 2023).

Sanacija plazu ob kategorizirani javni poti JP 709781, odcep Ovčinar

Začetek del: oktober 2025
Konec del: november 2025
Vrednost investicije: 109.255,58 EUR z DDV (z nadzorom)
Izvajalec gradnje: Trgograd, d. o. o.

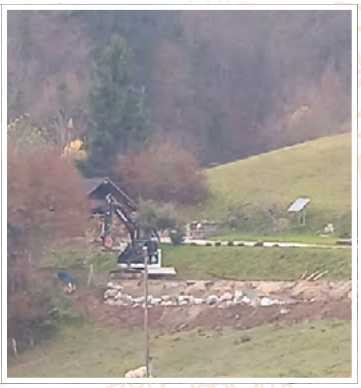

V sklopu sanacije plazu ob JP 709781, odcep Ovčinar se je izvedel oporni zid iz lomljenca in betona. Saniralo se je tudi odvodnjavanje in poškodovani odsek makadamske ceste. Za investicijo bo občina za odpravo posledic poplav 4. avgusta 2023 prejela nepovratna sredstva s strani MNVP.

Sanacija plazu ob kategorizirani javni poti JP 638033 Javorje–Felič Vrh–Gornji Vrh

Začetek del: november 2025
Konec del: november 2025
Vrednost investicije: 24.357,98 EUR z DDV
Izvajalec gradnje: Trgograd, d. o. o.

Ob javni poti, odsek JP 638033 Javorje–Felič Vrh–Gornji Vrh, stacionaža 0,106 km, je prišlo do plazenja cestišča, ki ga je bilo potrebno sanirati, izdelati kamnito zložbo in omogočiti normalno prevoznost javne poti.

Sanacija plazu ob kategorizirani javni poti JP 710861 Leskovica–Javorje–Debeče

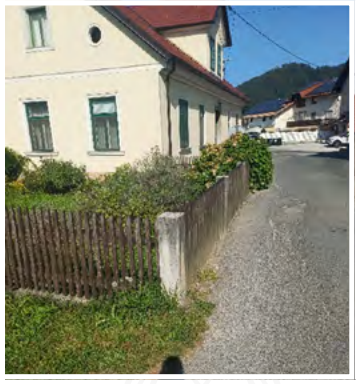
Začetek del: november 2025
Konec del: november 2025
Vrednost investicije: 37.553,76 EUR z DDV
Izvajalec gradnje: Trgograd, d. o. o.

Ob javni poti, odsek JP 710861 Leskovica–Javorje–Debeče, stacionaža 2,980 km, pod stanovanjskim objektom Javorje 15B, 1275 Šmartno pri Litiji, je prišlo do plazenja cestišča, ki ga je bilo potrebno sanirati, izdelati kamnito zložbo in omogočiti normalno prevoznost javne poti.

Dograditev pločnika ob LZ 209001 Ustje do pokopališča Šmartno

Začetek del: avgust 2025
Konec del: november 2025
Vrednost investicije: 28.031,48 EUR z DDV (gradnja, nadzor, ograja)
Izvajalec gradnje: Trgograd, d. o. o.

V centru Šmartna je občina dogradila manjkajoči pločnik ob LZ 209001 Ustje.

Sanacija javne poti JP 709234–Sevno 40

Začetek del: oktober 2025
Konec del: november 2025
Vrednost investicije: 29.980,00 EUR z DDV
Izvajalec gradnje: Trgograd, d. o. o.

S sofinanciranjem lastnikov zemljišč ob javni poti se je izvedla modernizacija JP 709234–Sevno 40.

Izvedba telemetrije na vodovodu Grilovec

Začetek del: avgust 2025
Konec del: oktober 2025
Vrednost investicije: 31.620,87 EUR brez DDV (z nadzorom)
Izvajalec gradnje: KSP Litija, d. o. o.

KSP Litija, d. o. o. je na vodovodu Grilovec izvedlo regulacijo in krmiljenje (telemetrijo), prenovo elektro inštalacij na objektu, nov interni elektro priključek do vodohrana, prestavitev obstoječe krmilne omarice iz sosednjega objekta na novo prostostoječo omarico, vgradnjo samočistilne digitalne sonde za merjenje prostega klora v vodi in povezavo vodohrana in zajetja na centralni nadzorni sistem KSP Litija, d. o. o.

Vgradnja razbremenilnega jaška na vodovodu Leskovica–Vrata

Začetek del: julij 2025
Konec del: avgust 2025
Vrednost investicije: 8.179,67 EUR brez DDV (z nadzorom)
Izvajalec gradnje: KSP Litija, d. o. o.

V bližini objekta Dvor 33 je bil vgrajen razbremenilni jašek z razbremenilnim ventilom za zmanjšanje tlaka na omrežju vodovodnega sistema Leskovica–Vrata.

Vozilo urgentnega zdravnika za ZD Litija

Nakup vozila: julij 2025
Vrednost investicije: 93.159,60 EUR z DDV (od tega Ministrstvo za zdravje 70.000,00 EUR, ZD Litija 23.159,60 EUR)
Dobavitelj: Toyota center Ljubljana, d. o. o.

Za izboljšanje učinkovitosti in odzivnosti urgentnih medicinskih storitev v okviru nujne medicinske pomoči v ZD Litija je Občina Šmartno pri Litiji izvedla javni razpis za nakup novega vozila urgentnega zdravnika. Vozilo Toyota Highlander je opremljeno z najnovejšo tehnologijo za komunikacijo in navigacijo, ki omogoča hitro in učinkovito usmerjanje do lokacij intervencij, hkrati pa zagotavlja visoko raven udobja in varnosti tako za pacienta kot za osebje.

Prenova strehe in postavitev sončne elektrarne na Kulturnem domu Velika Štanga

Začetek del: april 2025
Konec del: maj 2025
Vrednost investicije: 39.991,84 EUR z DDV (streha)
in 19.398,00 EUR z DDV (sončna elektrarna)
Izvajalca del: Ostrešje, d. o. o. in Elbos, d. o. o.

Na Kulturnem domu v Veliki Štangi je bila v spomladanskih mesecih prenovljena dotrajana streha objekta. Opravljena so bila vsa potrebna krovska in kleparska dela. Po prenovi strehe je bila nameščena še 18 kW sončna elektrarna, ki bo delovala po sistemu letnega poračuna električne energije.

Igrišče pri OŠ Šmartno

Začetek del: oktober 2024
Konec del: maj 2025
Vrednost investicije: 782.521,65 EUR z DDV (od tega Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport 250.000,00 EUR)
Izvajalec del: Trgograd, d. o. o.

Največja investicija v letu 2025 je zagotovo končana prenova igrišča pri OŠ Šmartno, ki je bilo za uporabnike uradno odprto 31. maja 2025.

Sodoben objekt omogoča izvajanje različnih športnih programov tako tekmovalnim športnikom kot rekreativcem, precej igralnih površin pa je namenjenih tudi najmlajšim uporabnikom, ki šport šele spoznavajo. Sodobna razsvetljava omogoča uporabo objekta tudi v večernih urah.

Energetska sanacija Strelskega doma

Začetek del: april 2025
Konec del: maj 2025
Vrednost investicije: 92.848,92 EUR z DDV
Izvajalec del: Anmax, d. o. o.

Energetske sanacije je bil deležen še en javni objekt, Strelski dom v Šmartnem. Dom je dobil novo fasado z ustrezno izolacijo, zamenjano pa je bilo tudi vse stavbno pohištvo. Na strelišču v Strelskem domu je bil prenovljen tudi parket. Za sofinanciranje energetske sanacije se bo občina potegovala za sredstva Eko sklada, prek katerega lahko pridobi 40 % nepovratnih sredstev.

Obnova parketa v Dvorani Pungrt

Začetek del: junij 2025
Konec del: september 2025
Vrednost investicije: 50.569,10 EUR z DDV
Izvajalec del: Jani Lovše, s. p.

Po sedemnajstih letih delovanja Dvorane Pungrt je bil v letu 2025 prvič obnovljen parket na igralni površini. Dvorana je tako zasijala v svetlejših barvah, nove pridobitve pa so zagotovo veseli vsi uporabniki dvorane.

Gradnja novega vrtca v Šmartnem

Začetek del: julij 2025
Izvajalec del: Trgograd, d. o. o.

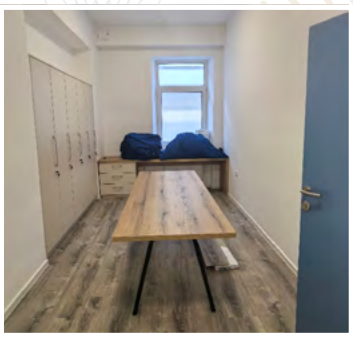
Temeljni kamen za novi vrtec je bil položen 7. marca 2025, gradnja težko pričakovanega modernega objekta pa se je začela v juliju 2025. Vrtec počasi že dobiva svojo podobo.

Ureditev »pevske sobe«

Začetek del: julij 2024
Konec del: december 2025
Izvajalec del: različni izvajalci
Vrednost investicije: 35.476,53 EUR

V objektu na Staretovem trgu 11, kjer deluje enota Knjižnice Litija, je občina pristopila k obnovi prostora v pritličju, t. i. pevske sobe. Gre za prostor, namenjen lokalnim pevskim društvom in skupinam, ki v občini pomembno soustvarjajo kulturno življenje. Obnova je zajemala prenovo tlaka, zamenjavo talnih oblog ter vgradnjo novega pohištva, pri čemer je bil poseben poudarek namenjen funkcionalnosti in akustiki prostora.

Sofinanciranje nakupa novega gasilskega vozila GVM-1 za PGD Jablanica

Nakup vozila: november 2024
Vrednost sofinanciranja: 36.000,00 EUR
(celotna investicija: 45.349,20 EUR z DDV)
Dobavitelj: Avtohiša Klemenčič, d. o. o.

Občina je sofinancirala nakup gasilskega vozila GVM-1 (vozilo, namenjeno prevozu gasilcev in osebne opreme) za potrebe PGD Jablanica, skladno s sprejetim načrtom GZ občine Šmartno pri Litiji.

Sofinanciranje nakupa novega gasilskega vozila GVV-1 za PGD Zavrstnik

Nakup vozila: maj 2025
Vrednost sofinanciranja: 90.000,00 EUR
(celotna investicija: 137.544,00 EUR z DDV)
Dobavitelj: Svit-Zolar, d. o. o.

Občina je sofinancirala nakup in izdelavo nadgradnje gasilskega vozila GVV-1 za potrebe PGD Zavrstnik, skladno s sprejetim načrtom GZ občine Šmartno pri Litiji.

Nakup zemljišča in izgradnja začasnega parkirišča pri pokopališču Šmartno
Začetek del: april 2025
Konec del: april 2025
Vrednost investicije: 63.832,07 EUR
(vrednost GOI del: 22.852,07 EUR z DDV, ostalo vrednost zemljišča)
Izvajalec del: Trgograd, d. o. o.

Sanacija zaprtega odlagališča Rakovnik
Začetek del: oktober 2024
Konec del: september 2025
Vrednost investicije: 4.143.594,32 EUR z DDV
Izvajalec del: Kostak, d. d.
Naročnik/Investitor: Republika Slovenija – Ministrstvo za okolje, prostor in energijo

Sanacija odlagališča Rakovnik je obsegala izvedbo prekrivnih slojev skladno z zakonodajo s področja ravnanja z odpadki, ureditev drenažnega sistema za izcedne in padavinske vode, izvedbo tesnilne zavese, vzpostavitev pasivnega sistema odplinjevanja odlagališča ter ureditev varovalnega nasipa in prestavitev struge potoka Rakovnik izven telesa odlagališča. Projekt je obsegal tudi vzpostavitev monitoringa za spremljanje kakovosti zraka, hrupa in stanja podzemnih in površinskih voda.

Leto, v katerem smo naredili pomembne korake naprej

Avtor članka: Franc Props, minister, Ministrstvo za javno upravo

December je čas, ko se ozremo nazaj in razmislimo, kaj je zaznamovalo iztekajoče se leto. Ko gledam na leto 2025, to počnem najprej kot občan, ki tukaj živi od rojstva, pozna kraje, ljudi in potrebe lokalne skupnosti, pa tudi kot nekdo, ki ima zaradi vloge, ki mi je bila zaupana na zadnjih državnozborskih volitvah in z imenovanjem za člana vlade, priložnost svojemu okolju pomagati bolj, kot bi sicer lahko. Zato želim izpostaviti nekaj najpomembnejših premikov letošnjega leta, čeprav ste bili o njih že obveščeni. Preprosto zato, ker so za naš kraj resnično pomembni.

Prvi med njimi je **začetek gradnje novega vrtca v Šmartnem**. O tej naložbi smo govorili skoraj desetletje, letos pa se je končno začela uresničevati. To je projekt, ki je bil v ospredju prizadevanj sedanjega župana, saj ga je uvrstil med svoje najpomembnejše naloge. Občina nosi največji del finančne obveznosti, pomemben delež pa prispevata tudi država iz proračuna in Eko sklad. Del projekta je tudi nova kuhinja za vrtec in šolo, ki bo izboljšala organizacijo dela in kakovost prehrane.

Druga pomembna letošnja pridobitev je **prenovljeno športno igrišče pri Osnovni šoli Šmartno pri Litiji**. Dela so se začela in zaključila v manj kot enem letu, kar je redkost. Občina je skupaj z državo ustvarila sodoben, varen in prijeten prostor, ki je za naše otroke in mladino izjemno pomemben – ne le za šport, temveč tudi za druženje in krepitev občutka pripadnosti skupnosti.

Med pomembne letošnje premike nedvomno sodi tudi **zaključena sanacija odlagališča odpadkov Rakovnik**. Projekt, ki je trajal desetletja, je zdaj prvič strokovno in celovito zaključen. Urejeni tesnilni sloji, drenaža in vodni režim zagotavljajo, da je območje končno varno in pod strokovnim nadzorom. To je naložba v izboljšanje stanja okolja in kakovosti življenja za vse.

Kot četrti večji projekt velja omeniti **začetek gradnje satelitskega urgentnega centra v Litiji**. Obe občini, Šmartno in Litija, Zdravstveni dom Litija ter Ministrstvo za zdravje so z začetkom del zagotovili, da bo nujna medicinska pomoč v prihodnje bližje prebivalcem in hitrejša, kar je za območje obeh občin in širše ena najpomembnejših izboljšav v osnovni zdravstveni oskrbi.

Vse projekte povezuje to, da izboljšujejo naše vsakdanje življenje. Novi vrtec in kuhinja prinašata sodobne pogoje za otroke in zaposlene. Prenovljeno igrišče mladim omogoča varno in raznoliko športno dejavnost. Sanirani Rakovnik varuje naravo. Urgentni center bo poskrbel za naše zdravstvene potrebe v ključnih trenutkih. To so spremembe, ki jih kot prebivalci občutimo neposredno.

Naj se ozrem še v leto 2026. V prihodnjem letu nas poleg zaključevanja zastavljenih projektov čakajo državnozborske in lokalne volitve. Do prvih so še štirje meseci, lokalne pa bodo na vrsti jeseni. Ravno prav, da se vprašamo, kakšen razvojni ritem želimo ohraniti. Se bomo izognili nevarnostim, na katere opozarjajo neodvisne organizacije, kot so Freedom House, Economist Intelligence Unit in druge? Te opozarjajo na nevarnost, ki jo prinaša upad volilne udeležbe. V številnih evropskih državah so po raziskavah omenjenih organizacij demokratični standardi padli – predvsem tam, kjer je udeležba na volitvah nizka. Prav nizka udeležba omogoča, da odločanje postopoma prevzame ožji krog ljudi. To je pot, ki si je v našem kraju ne želimo. Naj bodo te ugotovitve opomnik, da bomo o prihodnosti naše države in občine odločali le, če bomo izkoristili svojo volilno pravico. Nezadovoljstvo z določenimi ukrepi in predlogi ne bi smelo biti razlog, da na volitvah ne oddamo svojega glasu, saj **prepričanje in mnenje ne štejeta nič, če za volitve ostanemo doma**.

Vsem občankam in občanom želim miren december, prijetne praznike in veliko povezanosti v letu 2026. Naj bosta Slovenija in Šmartno pri Litiji tudi v prihodnje prostor, kjer bomo lahko dihali s polnimi pljuči.

Po treh letih

INTERVJU Z NAŠIM ŽUPANOM, BLAŽEM IZLAKARJEM

Vprašanja postavila: Katarina Kragelj

Pred nekaj več kot dvema letoma sem se pogovarjala s takrat novoizvoljenim županom, mojim nekdanjim učencem, ki je na vprašanja odgovarjal premišljeno, z optimizmom, a malo zadržano. Mislim, da je v teh letih dokazal, da je kos nalogam, načrtom, da pa pri vsem tem ni pozabil na prijaznost, vedrino, ki ju prinese s seboj, kamor pride.

Blaž, najlepša hvala, ker si pripravljen odgovoriti na naša vprašanja. Ko sva se pogovarjala skoraj na začetku tvojega mandata, sva se dogovorila, da se bova ponovno pogovorila čez kakšno leto. No, minilo je malo več časa, zato mislim, da ti je v teh letih uspelo narediti in uresničiti veliko zastavljenih ciljev, pa najbrž še nekaj takšnih, ki jih tudi prebivalci naše občine nismo pričakovali. Kakšno je tvoje mnenje?

Res je, čas prehitro mineva. Vstopamo v zadnje leto mandata in moram priznati, da v funkciji, ki jo opravljam, čas teče še hitreje, kot sem bil vajen. V treh letih smo opravili veliko dela, popolnoma zadovoljen pa človek ne sme biti nikoli, da se na lovorikah ne zaspi. Vesel sem, da smo začrtali jasno vizijo razvoja, ki je podobna vodenju podjetja ali, če hočete, domačega gospodinjstva. Vseh želja se ne da izpolniti, potrebno je gledati na prioritete.

V zadnjih letih smo se veliko pogovarjali o začetku gradnje novega vrtca, pa o novi kuhinji in jedilnici, ki ju naša osnovna šola nujno potrebuje, narejeni so bili projekti, pa se ni zgodilo nič. Sedaj spremljamo gradnjo, ki lepo napreduje. V kateri fazi je projekt gradnje novega vrtca, se bo časovnica držala rokov? Kako je s financiranjem? Koliko se je občina zadolžila in ali je pridobila sredstva tudi z donacijami, partnerstvi?

Zgodba vrtca je dolga in poznana, vseeno pa ne bi rekel, da se ni zgodilo nič. Razvoj in potek projekta sta se v preteklosti prilagajala situaciji v takratnem času, kar je povsem logično. Sam se v kampanji zagovarjal svoja stališča, bil izvoljen in se teh argumentov in ciljev držim. Zaenkrat sem z napredkom zadovoljen, predvsem v smeri skupne prostorske rešitve tako za osnovno šolo in vrtec, ki je ob konstantnem pomanjkanju sredstev za vse želje pomemben dosežek. Kar se tiče časovnice, smo zadovoljni, s pritiskom časa se pri tako zahtevnih projektih ne gre obremenjevati, saj je bolje, da si za določene odločitve vzamemo nekaj več časa. Ne pozabimo, da bo objekt z nami vsaj pol stoletja, najbrž več. Glede financiranja je postavljen osnovni okvir, na katerega bo pomembno vplivala višina pridobljenih sredstev na razpisu Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, na katerega smo se prijavili in na katerem lahko pridobimo slaba dva milijona evrov. Dodaten milijon lahko pridobimo na razpisu Eko sklada, trenutno smo v fazi pridobivanja potrebne dokumentacije za oddajo vloge. Občina se za projekt zaenkrat ni zadolžila, se pa v prihodnje najbrž bo. Ocenjujemo, da nekje okoli tri milijone evrov. Znesek se bo prilagajal glede na uspešnost pridobivanja sredstev na omenjenih razpisih. Ostalo bo prišlo iz naše blagajne, kar jasno pomeni, da bo ob dobrih desetih milijonih (če upoštevamo celoten kompleks vrtca, šole, igrišča, dvorane, parkirišča) velik zalogaj, ki bo v prihodnjem mandatu krojil širino novih investicij v občini.

Med večje projekte spadajo tudi komunalna infrastruktura, vodovod, sanacija plazov. Kako napreduje pridobivanje sredstev za te projekte?

Vsa sredstva v okviru evropske kohezijske politike so navadno vezana na določene parametre, ki jih občina mora zagotavljati. Te številke so večinoma izven okvirov manjših občin, kot je naša. Na primer, za pridobivanje sredstev na področjih vodovodov je trenutno pogoj 10.000 uporabnikov, ki jih komaj dosegamo skupaj s sosednjo občino Litija. Dodatno se je potrebo zavedati, da imamo relativno veliko površino občine (in s tem veliko infrastrukture) in relativno majhno število prebivalcev. Kot zanimivost, naša občina meri 94 km^2 in ima dobrih 200 km cest ter približno 5700 prebivalcev. Za primerjavo vzemimo občino Trzin, ki ima približno 4300 prebivalcev in 21 km cest. Kljub temu se trudimo pripravljati projekte, ki bodo čakali na svojo priložnost. Ena izmed takih so bila sredstva za popoplavno obnovo, ki jih je vlada namenila v okviru sanacije posledic ujm v letu 2023. Na tem področju smo uspeli obnoviti določene objekte, ki jih s svojimi sredstvi gotovo ne bi, in to nas vse skupaj lahko veseli.

Koliko občinskega proračuna gre za vzdrževanje obstoječe infrastrukture in koliko v nove projekte?

Če pogledava širše, je z naborom nalog, ki jih občina mora izvajati, zasedenih že približno 80 odstotkov proračuna. Pri tem ne gre samo za infrastrukturo, ampak tudi za program vrtca, šole, avtobusne prevoze, naše zavode, ki so tudi stalen in pomemben del naše občine. S slabimi 20 odstotki lahko razpolagamo in tehtamo med vzdrževanjem naše obstoječe infrastrukture ter gradnjo nove. Pri tem se za lažjo predstavo ljudem resnično trudim predstavljati številke. Težko je namreč plastično prikazati ves denar, ki ga namenjamo za določene storitve, posebno nekomu, ki ima prioritete usmerjene drugam. Za primer, eno leto obiskovanja vrtca trenutno stane približno 7000 evrov. Če upoštevamo, da starši na splošno dodajo 20 odstotkov programa, država pa 10 odstotkov, lahko ugotovimo, da občina za enega otroka ob letošnji povprečnini, ki znaša slabih 775 evrov, doplača skoraj 5000 evrov. Povsem logično je, da ob vseh področjih, ki jih občina pokriva, za tiste vidne investicije in v naši deželi tako ljube investicije zmanjka denarja, zato nas veseli vsak dvig povprečnine, vsak dodaten vir prihodka nam zelo pomaga, še posebej ob dejstvu, da recimo že cel mandat nismo dvigovali določenih davščin (npr. NUZS). In na tem področju nas v prihodnosti čaka pomembno razvojno vprašanje. Ali bomo kljub enormnim izgubam v nedogled dvigovali standarde, ki niso izkoriščeni, ali bomo s premoženjem upravljali tako kot v podjetju ali doma.

Kako spodbujaš delež občanov pri lokalnih odločitvah?

Pozorno spremljam razvoj participativnih proračunov po nekaterih občinah in glede tega področja je moje mnenje malenkost drugačno. Občino Šmartno je tako po velikost in številu prebivalcev možno korektno in dobro voditi preko občinske uprave. Odzovemo se na vsak predlog po izboljšanju določenega prostora na ozemlju občine, hkrati pa jasno zavzemamo stališče, da nove ceste niso pridobitev, ki krepi skupnost. In to je po mojem mnenju glavni problem tega proračuna, saj se vse občine, ki ga izvajajo, trudijo, da zamejijo predloge na način, da v njih ni ali je zelo malo asfalta. S takim načinom cenzure je potem smiselnost izvajanja tovrstnih pobud vprašljiva.

Kakšni so načrti za širitev optičnega omrežja v občini in kdaj bo dostop zagotovljen v vseh zaselkih občine?

Gradnja optičnega omrežja ni na seznamu nalog, ki jih občina mora zagotavljati. To povem predvsem zaradi pomembnega dejavnika, ki je, da se ta izvaja preko privatnega sektorja. V omenjenem sektorju je zgodba vezana samo na ekonomsko smiselnost investicije. V razvejanih občinah, kot je naša, je to seveda še posebej problematično. Kljub temu se izvajalci opirajo na razpise, ki sofinancirajo gradnjo na določenih območjih in v določenih okvirih. Na občini se usklajujemo in smo seznanjeni z načrti ter pomagamo po svojih močeh. Poudariti je pomembno, da optični priključek ni pravica, zato je potrebno imeti konstruktiven dialog, ki prinaša morda neobičajne rešitve, ki bodo nekoč v prihodnosti prinesle boljšo pokritost z optičnim omrežjem na ozemlju naše občine.

V naši občini ni prav veliko industrije, je pa veliko podjetnikov. Kako nameravaš še v naprej spodbujati lokalno gospodarstvo in podpirati male podjetnike?

V občini imamo izjemno širino gospodarstva, od najmanjših samostojnih podjetnikov pa vse do podjetij, ki imajo desetkratnik letnega prometa, ki ga ima občina, zato je izjemno pomembno, da ločujemo nabor ukrepov, ki jih lahko nudimo. Potrebno je tudi vedeti, da nimamo samo ene lokacije, kjer bi bilo zbrano vse gospodarstvo, temveč jih je več. V našo osrednjo industrijsko cono smo v zadnjih 5 letih vložili približno 750.000 evrov za razvoj infrastrukture, v prihodnosti nas čaka seveda tudi nadaljevanje, predvsem v smeri prometne ureditve. Na ostalih lokacijah pomagamo z manjšimi premiki, recimo izgradnjo začasnega parkirišča pri pokopališču, ki rešuje parkirno ureditev ob državni cesti, vodimo in, kolikor je v naši moči, pomagamo pri postopkih sprememb občinskega prostorskega načrta, ki omogočajo širitev posameznih dejavnosti. Hkrati pa se trudimo tudi pri načrtih za širitev infrastrukturnega omrežja, ki dovoljuje manjše obrate v domačih hišah, tukaj seveda mislim predvsem na elektroomrežje. Tiha želja za prihodnost je izgradnja podjetniškega inkubatorja, čeprav je delovanje tovrstnih institucij lahko težavno, če ni prave povezave med gospodarstvom in lokalno skupnostjo.

V Šmartnem je kar nekaj starejših hiš, ki potrebujejo obnovo. Kako bi lahko spodbudili obnovo starejših stavb ali stanovanj?

Izjemno nepriljubljen odgovor in edina rešitev je neka oblika davka na nepremičnine. Razumem spolitizirano mnenje glede plačevanja davkov na lastne nepremičnine, toda tukaj govorimo o hišah, ki so prazne. Na eni strani je na nas ogromen pritisk po novih zazidljivih površinah, po drugi strani je potrebno vedeti, da imamo v občini hektare nepozidanih stavbnih zemljišč in ogromno praznih objektov. Pred odločevalci na državni ravni je izjemno težko dokazati argument potrebe po novih zazidljivih površinah, če nismo niti približno porabili obstoječih. Težko se bo spopasti s tem občutljivim področjem, toda s sistemom, v katerem imaš lahko prazne hiše kar tako na zalogo, je nekaj narobe.

Krajani smo veseli dograditve pločnika, ki pelje iz Šmartna po levi strani proti pokopališču. Prav tako je parkirišče pri pokopališču razbremenilo tistega pred pokopališčem. Ali so v načrtu tudi kakšni novi prometni projekti (kolesarske steze, pešpoti, pločniki)?

Na občini v okviru možnosti načrtujemo širitve omenjenih omrežij, predvsem pešpoti in pločnikov. Vezane so bodisi na sofinanciranje možnih področij bodisi na smiselnost, torej so vezane na količino prometa. Kar se tiče kolesarskih stez, je osnovna omejitev, da so za sofinanciranje primerne le tiste, ki so v Pravilniku o kolesarskih povezavah v Republiki Sloveniji, ki je bil sprejet leta 2017, kvalificirane kot državne. Na območju občine jih nimamo. Glede na stopnjo težav pri spreminjanju kmetijskih površin v stavbne je tudi vprašljivo, ali bomo lahko po dolinah dodatna 2,5 metra ob lokalnih cestah namenjali gradnji kolesarskih površin. Bo pa temelj za vsa nadaljnja širjenja infrastrukture analiza štetja prometa, ki jo izvajamo na območju občine.

Kako občina skrbi za starejše občane? Ali se poleg brezplačnih prevozov, Sopotnika, načrtujejo še kakšni novi programi? Bo mogoče društvo upokojencev dobilo kakšne druge prostore za upravljanje društva?

Upam si trditi, da je omenjeno področje v občini dobro razvito. V mandatu sem bil prisoten na srečanju, na katerem je bila izrečena izjava, da imajo starejši danes v primerjavi z, recimo, dvajset let nazaj na voljo veliko več možnosti in storitev. Sopotniki, Točka za starejše, skupina za samopomoč, Starejši za starejše, e-oskrba, Rdeči križ, dnevno varstvo v Domu Tisje, morda sem katero izpustil. Menim, da je prihodnost širjenja programov v medgeneracijskem povezovanju, zato je želja, da se upokojence poveže z mladimi v skupnih prostorih. Večina izobraževanja in pomoči starejšim je vezana na tehnologijo, ki jo najbolj obvladajo ravno mladi. Upam, da bo v prihodnosti zaživel medgeneracijski center v stavbi knjižnice v Šmartnem.

Precej mladih v naši občini je vključenih v razna društva. Ali obstajajo še kakšni programi za mlade (izobraževanje, šport, kultura), ki jih želi občina razširiti ali na novo začeti?

V tem mandatu smo pričeli z izvajanjem mladinskega programa, ki je dodobra zaživel in se vsako leto nadgrajuje. Mladinski progam je po mojem mnenju osnova vsake občine. Kot sem povedal v odgovoru na prejšnje vprašanje, je ta program poleg vsega ostalega namenjen tudi iskanju članov, ki bodo lahko, če bodo to želeli, tudi sodelovali na delavnicah za starejše. Mladim je treba pomagati na več področjih, trenutno lepo živi brezplačna učna pomoč, vpeljalo se je nekaj novih dogodkov, ki apelirajo na našo mladino in bodo nedvomno uspešni. Zavedanje pojma skupnosti se lahko začne že v mladih letih in s takšno osnovo se morda društvom v prihodnje obeta kakšen član več, ki bo znal to dejavnost voditi v prihodnost.

Dobili smo prenovljeno igrišče pri osnovni šoli, strelsko društvo se je razveselilo posodobitve. Tudi v okoliških krajih se marsikaj spreminja. Nam lahko poveš, kaj vse smo poleg že naštetega pridobili v teh letih?

V treh letih smo izvedli kar nekaj investicij, ki jih vsako leto pridno objavljamo. Letošnje si lahko ogledate v tej številki Krajevnih novic. Takole čez prst bi rekel, da vsako leto izvedemo okoli petnajst večjih investicij, ki jih tudi objavimo. Manjših je najbrž še več. Glavna je seveda vrtec. Bolj kot moje naštevanje vseh investicij mi je pomembno, da jih znate našteti občanke in občani. V kolikor ne začutimo premika naprej, nima smisla kazati slik in številk.

V najinem prvem intervjuju si izrazil upanje, da se bo v letu 2024 zaključila sanacija odlagališča v Rakovniku. Projekt sicer ni bil končan lani, pač pa letos in mislim, da smo tega krajani lahko veseli. Si sam zadovoljen z zaključenim projektom? Kolikšna nevarnost še obstaja za onesnaževanje okolja?

Res je, situacija takrat ni dajala občutka gotovosti za izvedbo investicije. Kar nekaj let se je tako ali drugače govorilo, da bo investicija izvedena, nakar smo v tem mandatu znesek uzrli tudi v državnem proračunu, kar nam je dalo večjo samozavest, da sedaj pa le bo. Popolnoma razumem vlado in ministrstvo, da se je težko odločiti za financiranje tovrstnih projektov, saj, kot sem že izjavil, na zunaj deluje, kot da malo ravnamo zemljo. Ljudje pa skozi leta tudi pozabimo, kakšni strupi iztekajo v okolje in kako to lahko škoduje našemu zdravju. V resnici je šlo za kompleksen projekt, ki je grožnjo uhajanja nevarnih snovi minimaliziral, in če primerjamo prvotno stanje z današnjim, smo lahko več kot zadovoljni. Finančna analiza projekta je pokazala, da odvoz odpadkov ni racionalen niti se v primerljivih sanacijah ne izvaja. Tako da pozdravljamo zaključek dolgoletnega projekta in se za korektno sodelovanje zahvaljujemo tako Ministrstvu za okolje, podnebje in energijo kot Vladi RS.

Pred kratkim je bil položen temeljni kamen za izgradnjo satelitskega urgentnega centra pri Zdravstvenem domu Litija. Gradnja naj bi se zaključila v enem letu. Kako je z deležem sredstev, ki jih mora prispevati naša občina? Kako bomo zmogli financirati dva tako velika projekta, kot sta vrtec in dela pri zdravstvenem domu?

Če pogledamo zgodovino, lahko ugotovimo, da se je v določenih obdobjih zgodilo, da se je več pozornosti namenjalo zgradbam družbenega pomena. Trenutno smo v takšnem obdobju in kljub gradnji vrtca je potrebno izkoristiti priložnost, ki se nam ponuja s širitvijo zdravstvenega doma. Dobili bomo novo urgenco in prepotrebne prostore za izvajanje programov, ki bodo dvigovali ka-

kovost zdravstvene oskrbe v obeh občinah. Če dodamo, da bomo pomemben del financiranja pridobili iz investicij v primarno zdravstvo in sredstev, ki jih Ministrstvo za zdravje namenja za gradnjo SUC-ov, ni dileme. Naša investicija je ocenjena na dobrih 400.000 evrov v treh letih, kar po mojem mnenju ne bo usodno. Bo pa potrebna dodatna mera potrpežljivosti pri ostalih investicijah.

Do sedaj sva govorila o največjih investicijah v občini. Sama delujem v kar nekaj društvih v našem malem kraju in vem, kako pozorno spremljaš delo društev, se udeležuješ srečanj in poskrbiš za presenečenja. Kako ocenjuješ delo društev v letih, odkar si prevzel županovanje?

Že cel mandat se ponavljam, da skupnost sestavljajo ljudje. Društva so osnovni temelj združevanja in povezovanja ljudi bolj ali manj podobnih interesov in so gonilo življenja v vsaki občini. Mislim, da sem na tem področju kar aktiven, kolikor lahko, se udeležujem vsaj občnih zborov, na katerih preverim in iz prve roke slišim, kako se dela in kako stojijo finance. Upam, da bodo prihodnje generacije znale zapolniti vrzel med generacijami, ki se počasi kaže, in bo društveno življenje v občini še naprej tako živo in polno.

V času tvojega županovanja sem opazila tudi, kako pozoren si do dogajanja v naših okoliških krajih, in lepo in prav se mi zdi, da se določene aktivnosti dogajajo pri njih. Za božič so postale že tradicionalne jaslice v Javorju, vedno več dogodkov pa se lahko udeležimo širom naše občine. Kakšni so tvoji načrti za prihodnost? Kako še želiš vključiti občanke in občane v okoliških krajih?

Prav je, da podpremo tradicionalne dogodke, ki povezujejo ljudi in društva. Dokler je želja in vnema po delu in organizaciji dogodkov prisotna, smo lahko samo hvaležni, da je tako. Hkrati se oziramo tudi naprej, kakšen dogodek priredimo na novo, kakšnemu se izteče čas. To je popolnoma normalno, nič namreč ni večno. V celi občini se jasno vidijo obrisi manjših skupnosti, ki so povezane in izvajajo društveno dejavnost, in tistih, pri katerih je tega manj. Na občini lahko le spodbujamo in nudimo osnovne pogoje za delovanje, tisto piko na i pa bodo v prihodnosti vedno dajali ljudje.

Malo sem povprašala naše krajane, kaj naj te še vprašam. Eden izmed predlogov je bil, naj te vprašam, kako se soočaš s krajani, ki se s teboj ne strinjajo in te ne razumejo?

Prostor za kritiko mora biti vedno pripravljen. Na splošno opažam in tudi sam se zalotim, da je kdaj pa kdaj prvi odziv na neko novico negativen. Ne glede na to ločujem kritični del občank in občanov na dve kategoriji. Prva je kritika, ki je argumentirana. Na to skušam odgovoriti, poudariti moj vidik razmišljanja in svoje argumente. Če najdemo skupni jezik, super, če ne, ni zamere. Druga je kritika, ki je kritika samo zato, da se stopnjuje neka negativnost ali ustvarjanje slabega vzdušja, komentarjev pod novicami, ki so plod psihološkega stanja ali globljega nezadovoljstva na splošno. Tam žal veliko ne morem storiti. Nisem imun, včasih me kaj spravi v slabo voljo, toda k sreči teh primerov res ni veliko.

Drugo mnenje je bilo, da te moram pohvaliti za vse tvoje delo do sedaj. Kako se počutiš ob srečevanju s svojimi krajani?

Nekoč sem bral, da si kritike ne smeš preveč jemati k srcu in da ne smeš biti preponosen ob pohvalah. In nekaj je res na tem. Seveda rad slišim prijazne besede in dobre želje, toda smo v politiki. Situacija se vedno lahko obrne, pa če imaš nanjo vpliv ali ne. Dokler bom čutil, da za vodenje občine dajem vse, kar lahko, me kritika ne bo preveč ganila, pohvala pa ne dvignila v višave, ampak dala zagon za naprej.

Bliža se konec leta, tale številka Krajevnih novic bo zadnja v tem koledarskem letu. Omeniti moram še nekaj. Mislim, da otroci in tisti odrasli, ki še nismo pozabili na otroka v sebi, komaj čakamo na naše nove pridobitve poleg kulturnega doma na Ustju, drsališča in adventne vasi. To je še en dokaz, kako zelo se trudiš povezati ljudi, pa ne samo prek socialnih omrežij, ampak tako, »v živo«. Ne vem, kako čutijo drugi, meni se zdi, da smo Šmarčani preveč zadržani do sokrajanov in do ljudi, ki so se priselili v naš kraj. Prijaznost, vedrina, pripravljenost pomagati so vrline, ki jih pozabljamo. Kako ti doživljaš druženja? Najbrž obisk prireditev ni vedno tak, kot bi si želeli. Meni se zdi prav, da obiskujemo prireditve, podpremo domača društva, pa tudi tista, ki gostujejo v naši, lepo prenovljeni dvorani kulturnega doma. To je še ena izmed pridobitev v času tvojega županovanja. Kakšno je tvoje mnenje?

Vedno znova se vračamo na isto temo in morda se že ponavljam. Naš trud gre in bo v času mojega županovanja šel v smeri ustvarjanja povezane skupnosti. Adventni park je eden izmed primerov ideje, ki smo jo izvedli v tej želji. Sam niti ne čutim, da bi postajali zadržani, kvečjemu je tempo življenja tak, da nas sili v opuščanje tistega dela, ki je za ohranjanje družbe bistven. In ključen del tega je vcepljanje teh vrednost v generacijo, ki prihaja za nami. Takšne spremembe so dolgoročne, generacijske in pogosto vidne precej let kasneje. V konkretnem primeru smo povezali tako vrtec, osnovno šolo kot kulturni dom. Najmlajši bodo nedvomno uživali. Zame in mojo občinsko upravo pa upam, da nam tudi v prihodnje ne bo zmanjkalo dobrih idej in lepih presenečenj.

Blaž, veliko si nam povedal, pa bi najbrž našla še kaj zanimivega. Hvala ti! Kdo ve, mogoče bova čez nekaj časa spet kramljala. Nikoli ne vemo, kaj nam bo prinesel čas. V prihajajočem letu 2026 ti želim, da bi bil zdrav, pogumen in uspešen. Ostani še naprej veder in prijazen župan, takšnega te poznam.

Najlepša hvala! Vam in vsem bralkam in bralcem želim lepe in predvsem mirne praznike ter zdravo leto 2026.

OŠ Šmartno pri Litiji

BOŽIČNO-NOVOLETNI BAZAR NA OŠ ŠMARTNO PRI LITIJI

Bliža se mesec december in naše misli že uhajajo k prihajajočim praznikom, ki nas vedno znova očarajo s svojo čarobnostjo. Na šoli je bilo že nekaj tednov čutiti predpraznično vznemirjenje, saj so učenci že kar nekaj časa pridno ustvarjali.

V četrtek, 27. novembra 2025, je končno napočil dan, ko so učenci prvega in drugega triletja ponosno predstavili svoje izdelke. Po pouku so s pomočjo učiteljic, učiteljev in prijaznih starejših učencev telovadnico spremenili v bazar z okrašenimi stojnicami, ki so se šibile pod raznovrstnimi prazničnimi izdelki, kot so voščilnice, svečniki, venčki, novoletni okraski, dišeči piškoti, čaji, marmelade in še bi lahko naštevali.

Božično-novoletni bazar se je slavnostno odprl z nastopom naših najmlajših pevcev pod mentorstvom zborovodkinje Rahele Sinigoj in nagovorom gospoda ravnatelja Tomaža Rozine. Starši in ostali krajani Šmartna pri Litiji so si z zanimanjem ogledovali ponujeno in se kar težko odločali, kaj bi izbrali. Stojnice so se hitro praznile, kar je navduševalo mlade ustvarjalce in jim dalo vedeti, da njihov trud ni bil zaman. Obiskovalci so se lahko posladkali in okrepčali tudi v prazničnem kavarni, za kar so poskrbele učiteljice razširjenega programa. Piko na i pa je bazarju dodal praznični srečelov.

Hvala vsem, ki ste s prostovoljnimi prispevki obogatili naš šolski sklad ter pomagali pri pripravi in izpeljavi dogodka.

Srečno v praznične dni!

Alja Ristovič

ZDRAVSTVENA VZGOJA NA ŠOLI ŠMARTNO PRI LITIJI

Osnovna šola Šmartno že vrsto let uspešno sodeluje z Zdravstvenim domom Litija, s katerim skupaj izvajamo različne dejavnosti za učence. V okviru zdravstvene vzgoje potekajo številne delavnice, namenjene krepitvi zdravja in ozaveščanju o zdravem načinu življenja. Poseben poudarek namenjamo tudi vzgoji za zdravje zob, zato se vsako šolsko leto izvajajo delavnice ustne higiene za vse učence matične šole in podružnice.

Na šoli že več let poteka tudi projekt Generacija rešuje življenja, ki ga izvajajo reševalci ZD Litija. Vanj so vključeni učenci sedmega, osmega in devetega razreda. Namen projekta je, da bi učenci pridobili ključno znanje in veščine za nudenje prve pomoči ter ustrezno ukrepanje pri nezavestni osebi. S tem se krepijo njihova odgovornost, samozavest in pripravljenost na ravnanje v različnih življenjskih situacijah

V torek, 18. novembra, smo v športni Dvorani Pungrt izvedli delavnico v okviru projekta **Generacija rešuje življenja**. Učenci sedmega razreda so se naučili temeljnih postopkov oživljanja, pravilne uporabe defibrilatorja ter osnov prve pomoči ob zastoju srca.

Tokrat je dogodek zaznamoval prav poseben obisk – delavnice se je udeležila predsednica države Nataša Pirc Musar, ki je v sklopu obiska Zdravstvenega doma Litija obiskala tudi našo šolo. Učenci so jo najprej sprejeli na šolskem igrišču, kjer so jo pozdravili in ji zapeli dve pesmi. Nato se je predsednica v spremstvu svoje delegacije, obeh županov, ravnatelja, zaposlenih ter vodstva Zdravstvenega doma Litija sprehodila do športne Dvorane Pungrt.

Z velikim zanimanjem si je ogledala praktični del delavnice, kjer so učenci prikazali oživljanje na lutkah. Predsednica je učence tudi nagovorila in poudarila, kako pomembno je, da znamo pomagati posameznikom, ki se znajdejo v življenjski nevarnosti. Njene besede so bile spodbuda, da se zavedamo, kako lahko prav vsak od nas reši življenje.

Učenci so bili nad obiskom predsednice izjemno navdušeni, dogodek pa je pri vseh pustil nepozaben pečat.

Vida Krajnc

Kliše v zimskih časih

Avtorica članka: Živa Bučar

Na Klišeju se že od konca poletja grejemo z obnovo prostorov v upanju, da prinesemo članom še boljši, lepši in svež prostor.

Vi pa se lahko na Klišeju pogrejete z našimi ugodnostmi za člane, kot so cenejše fotokopiranje ter spiralne vezave, cenejše inštrukcije, ugodno lektoriranje, ugodnejše vezave diplomskih in magistrskih nalog v Papirnici Ma-ar, kar 15 % popust v optiki Manja, 10 % popust v Stari šoli Litija pri nakupu oblačil in obutve, cenejše mesečne fitnes karte v Fitnes centru Klepec, cenejša letna članarina v Knjižnici Litija, le 3 EUR, kupon za plezanje v Dvorani Pungrt dvakrat na mesec, plavanje v bazenu Dvorane Pungrt v Šmartnem pri Litiji, kupon za striženje v Frizerskem salonu M Styling ter subvencionirane vstopnice za različne dogodke, izlete in druge dogodivščine, na katere se bomo odpravili (skupaj z vami) v prihodnjem letu.

Naše projekte, dogodivščine in prihodnje dogodke lahko spremljate na naši Facebook strani na povezavi https://www.facebook.com/klise.klub/ ali na naši spletni strani. Ob tem vse študente in dijake, ki bi želeli soustvarjati dogodke v lokalnem okolju, vabimo, da stopijo v stik z nami in postanejo del ekipe. Komaj čakamo na nova skupna doživetja.

Pogovorni večer Na odprti sceni s Petrom Lovšinom v Kulturnem domu Šmartno pri Litiji

Avtorica članka: Mojca Knez

V okviru letošnjega Šmartnovanja 2025 je 5. novembra v Kulturnem domu Šmartno potekal izjemno prijeten pogovorni večer. Na odprti sceni je tokrat gostoval legendarni glasbenik, kantavtor ter frontman skupine Pankrti, Peter Lovšin, ki je s svojo energijo, humorjem in iskrenostjo hitro osvojil občinstvo.

Pogovor je vodil Peter Avbelj, direktor Javnega zavoda Bogenšperk. Z domiselnimi vprašanji in sproščenim vodenjem je ustvaril prijetno atmosfero, v kateri je Lovšin z obiskovalci delil številne zanimive anekdote s svoje bogate glasbene poti. Spregovoril je o ustvarjalnem zagonu, svojem pogledu na družbo ter o navdihu, ki ga spremlja že desetletja. Posebej je navdušil, ko je pogovor popestril z nekaj svojimi prepoznavnimi glasbenimi vložki. Na dogodku pa se je razkrila še ena skrivnost, in sicer da bo Peter Lovšin odprl 12. Festival Bogenšperk in nas 29. maja 2026 znova popeljal v svet svoje glasbe. Že sedaj vljudno vabljeni, da skupaj otvorimo poletje 2026 na gradu Bogenšperk.

Večer je minil v toplem in sproščenem vzdušju, obiskovalci pa so se ob koncu z iskrenim aplavzom zahvalili za zanimiv in navdihujoč dogodek. Pogovorni večer je še enkrat več potrdil, da v Šmartnem uspešno povezujemo kulturo, ustvarjalnost in lokalno skupnost.

Predstavljali smo se na poročnem sejmu

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

Javni zavod Bogenšperk je v soboto in nedeljo, 15. in 16. novembra, sodeloval na osrednjem slovenskem poročnem sejmu, ki se je pred tremi leti z Ljubljanskega gradu preselil v Grand Plaza hotel v Ljubljani. Sejma se je letos udeležilo več kot 1.500 parov in tudi na našem predstavitvenem prostoru je bilo oba dneva izjemno živahno.

Bodočim mladoporočencem smo predstavljali poročno dejavnost na gradu Bogenšperk, na katerem v sodelovanju z Upravno enoto Litija izvajamo civilne obrede, Krčma na gradu pa ponudbo dopolnjuje s pogostitvami in poročnim slavjem.

Kljub silovitemu naraščanju raznovrstnih poročnih lokacij po Sloveniji in splošnemu upadanju porok smo v zadnjih letih na Bogenšperku zabeležili ponoven rahel porast izvedenih porok. Za primerjavo: leta 2023 smo jih izvedli 27, leta 2024 je bilo porok 26, v letošnjem letu pa 31. Najbolj priljubljeni lokaciji ostajata lipov drevored in grajska knjižnica, slednja predvsem tudi kot rezervna notranja lokacija v primerih, ko načrte za poroko zunaj prekrižajo vremenske razmere.

Tudi v bodoče si bomo na področju poročne dejavnosti prizadevali za izvajanje kakovostnih storitev, odprto komunikacijo z bodočimi mladoporočenci in seveda učinkovito promocijo, ki jo izvajamo pod sloganom »Naj se vajina zgodba začne na gradu Bogenšperk«.

Večeri komedije v Šmartnem

Februar
19.
2026

Kulturni dom Šmartno pri Litiji
Četrtek, ob 19.00

Roman Vodeb kot Sigman Frojdeb in vročekrvna, a zakona naveličana Radojka P. Kurtz **(Vesna Andjelković)** v zabavni in pikantni komediji samo za odrasle, v kateri boste izvedeli: vse o seksu, denarju in partnerskih odnosih, zakaj ženske nosijo uhane in biserne ogrlice, zakaj moramo imeti zmenek "v sredo" in še marsikaj zabavnega in poučnega. Pozor: samo za odraslo občinstvo (18+).

VSTOPNICE:
Eventim, TIC Šmartno pri Litiji **082 00 61 68** **www.smartno.si**

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

Društvo za zaščito živali Mačje mesto Litija

Avtorica članka: Aleksandra Krnc

Smo Društvo za zaščito živali Mačje mesto Litija. Ustanovili smo se v novembru 2024, da bi izboljšali pogoje za življenje zapuščenih in zanemarjenih živali.

Društvo povezuje prostovoljce in podpornike, ki vsak dan skrbimo za živali v stiski. Odzivni smo in srčni ter povsem predani našemu poslanstvu. Ozaveščamo javnost o odgovornem lastništvu živali in ustreznem odnosu do njih. Ker se odnos do narave in živali ter življenja nasploh začne že v zgodnjem otroštvu, sodelujemo s šolo in vrtcem. Z ulic rešujemo zapuščene živali, poskrbimo za veterinarsko oskrbo (sterilizacija, kastracija, zdravljenja potrebne živali), pomagamo lastnikom živali, ki se znajdejo v stiski, svetujemo in ozaveščamo. Hranimo in veterinarsko oskrbujemo prostoživeče mačke, ki še čakajo, da jih dobra duša posvoji. Delujemo v litijski in šmarski občini ter sodelujemo z drugimi društvi za zaščito živali.

Situacija je v litijski in šmarski občini vse prej kot obetavna. Zapuščenih mačk je nešteto, na ulicah so odvrženi mačji mladiči. Ogromno število živali se nekontrolirano razmnožuje, trpi in umira, ker mnogi lastniki ne poskrbijo za prvo nujno stvar – sterilizacijo in kastracijo mačk in psov. Preprečevanje neželenih mladičev je nujno, če jim želimo odvzeti hudo trpljenje, ki jih čaka v borbi za zavetje, hrano in teritorij.

Mačja samica lahko postane mama že pri nekaj mesecih, ko je še sama mladič. Družinica z mladički brez pomoči človeka ne more preživeti, sploh ne v jesenskem času, ko prihaja mrzlo, vlažno, megleno in deževno obdobje leta. S strani ljudi je zavrženih mnogo mačjih mladičev, ki jih doleti zelo žalostna usoda, trpljenje do bridkega konca. Neredko jih pri živem telesu pojedo črvi. Mali del teh sirot najdejo dobri ljudje. Ob dejstvu, da je Slovenija zapolnila domove že pred leti, novih primernih domov za posvajanje skorajda ni več moč najti. Nove domove potrebujejo tudi živali ljudi, ki odidejo v dom za starostnike ali umrejo.

Operativna posega sterilizacije in kastracije preprečita razmnoževanje mačk in psov. Nujna sta, saj že vnaprej vemo, da novih domov ne bomo mogli najti, če še tako naivno upamo, da bo drugače. Želimo si, da bodo z novim Zakonom o zaščiti živali pripovedovanja, da so muce »izginile« in da jih je čez noč »vse pojedla lisica«, končno ustrezno kaznovana. Tudi »dostava« po različnih koncih Slovenije je zelo nemoralna.

Občini Litija in Šmartno pri Litiji že več let ponujata roko vsem skrbnikom mačk in psov, da s pomočjo subvencije občine sterilizirajo in kastrirajo svoje živali in na ta način doprinesejo k zmanjševanju števila novih, neželenih živali. Vsak od nas lahko prepreči veliko trpljenje živali, ki nikoli ne bodo dobile varnega doma in prijaznega skrbnika. Sedaj je res pravi čas za urejanje težave, saj živali niso breje, ni še ženitev, ker je mraz. Ob tem jih NUJNO mikročipirajte, subvencijo ponuja država, za skrbnike je doplačilo okoli 2,99 €. Posegov sterilizacij se nikoli ne poslužujemo v času, ko samice kotijo in dojijo svoje mladiče.

Potopisno predavanje *Peš skozi čilensko Patagonijo*

Avtorica članka: Aleksandra Mavretič

Anže Kranjčič se je leta 2022 z očetom Edvardom podal na nepozabno pohodno dogodivščino skozi raznoliko, prečudovito in divjo naravo Patagonije.

Z več kot 25 kg težkima nahrbtnikoma opreme in hrane sta tri mesece hodila skozi prazgodovinske gozdove aravkarij, mimo veličastnih vulkanov, prostranih ledenikov in strmih zasneženih vrhov. Prehodila sta najlepše dele Greater Patagonian Traila, omrežja poti in brezpotij, ki se raztezajo od obrobja Santiaga v Čilu do najjužnejših delov Patagonije. Izkušnja, na kateri sta se naučila marsikaj, ju je pripeljala bližje neokrnjeni naravi, življenju lokalnih ljudi in, nenazadnje, drug drugemu. Predavanje bo v torek, 23. 12., ob 19.00 v Knjižnici Litija.

Voščilo

Sreča se prikrade skozi vrata, ko jih pozabimo zapreti. Vrata naših knjižnic so vedno odprta za vas, za iskanje dobrih knjig in zgodb, ki tako postanejo del vas, zato vam v letu 2026 želimo odprte poti do knjig in vsega lepega!

Lepe praznike in srečno novo leto 2026! Knjižnica Litija z vsemi enotami

»Obstaja izbira« za uspešno Slovenijo

Avtor članka: Andrej Jurič

Pot v sodobno, varno in uspešno Slovenijo se začne s sodelovanjem.

V času, ko se svet sooča z izzivi hitro spreminjajočega se mednarodnega okolja, tehnoloških prelomov in gospodarske negotovosti, je jasno: Slovenija potrebuje nove pristope in nove razmisleke. Varnost, digitalizacija, ugodno gospodarsko okolje, učinkovit boj proti korupciji in skrb za zdravje so področja, ki bodo v prihodnje zaznamovala razvoj države. Prav zato morajo postati prednostna naloga celotnega političnega sistema.

Ustanovitev stranke **Demokratov** predstavlja pomemben korak k osvežitvi slovenske politične scene. Gre za pobudo, ki odpira prostor dialogu, sodelovanju in skupnemu iskanju rešitev. Nov veter, ki ga prinašamo, nosi ime #**sodelovanje** – koncept, ki je v zadnjih letih v domačem političnem prostoru pogosto manjkal, a hkrati ostaja želja velike večine državljanov.

Slovenija je utrujena od politike blokad, nasprotij in bojev »vsak proti vsakemu«. Takšno okolje zavira napredek, zmanjšuje zaupanje in onemogoča osredotočenost na prave izzive. V resnici pa ljudje hrepenimo po konstruktivnosti, dialogu in premišljenih odločitvah, ki nas bodo popeljale v prihodnost.

Vsaka pot se začne s prvim korakom. Nam je ta korak že uspel – odločili smo se za pot sodelovanja, za pot, na kateri se prepoznava vrednost raznolikosti. Imamo eno državo in dva milijona odtenkov skupne prihodnosti. Prav ta raznolikost je naše bogastvo, potencial, ki ga lahko izkoristimo zgolj z združenimi prizadevanji.

Če želimo uspešno in samozavestno Slovenijo, je sodelovanje ključ. Priložnost, da presežemo razkole, okrepimo demokratične procese in pospešimo razvoj, je pred nami.

Zato smo v stranki **Demokrati** za prihajajoče volitve izbrali slogan **»OBSTAJA IZBIRA«** vsakega posameznika – volivca, kam in v katero smer bo šla Slovenija, ali v večji razkol in nasprotovanje ali pa v večje sodelovanje in blaginjo za vse.

Pridružite se in skupaj uberimo pot sodelovanja.

Kontakt lokalnega odbora Litija - Šmartno:
litija.demokrati@outlook.com

Več na: www.demokrati.si

Spoštovane obiskovalke in obiskovalci, dragi člani, sponzorji in donatorji!

Avtor članka: Društvo za razvoj podeželja LAZ

Ob zaključku letošnjega leta se želimo v Društvu LAZ iskreno zahvaliti vsem, ki ste bili del naše zgodbe in prispevali k uspešni izvedbi vseh naših dogodkov.

Skupaj smo ustvarili pestro in nepozabno leto, polno druženja, ustvarjalnosti in pristnega vaškega utripa. Hvaležni smo za vaš odziv na tradicionalnem, letošnjem že 20. Pohodu po Jablaniški poti, ko smo ponovno dokazali, da nas povezuje ljubezen do narave in lokalne dediščine. Velik uspeh je bil tudi naš 15. Dan jagod in špargljev, na katerem smo okušali odlične jedi iz jagod in špargljev ter uživali v dobri slovenski glasbi. Posebno mesto imajo v naši skupnosti tudi štrukeljčki, ki smo jih v letošnjem letu ponovno ocenjevali na natečaju. Prav tako smo ponosni na vse ostale naše dogodke, delavnice in aktivnosti, ki so skozi leto povezovale krajane, spodbujale sodelovanje ter ohranjale utrip našega društva.

Za vse to se iskreno zahvaljujemo sponzorjem in donatorjem, ki ste s svojo podporo omogočili izvedbo programa in nam dali zagon za nadaljnje delo. Hvala tudi vsem obiskovalcem, ki s svojo prisotnostjo potrjujete, da naše delo cenite in ga soustvarjate. Posebna zahvala pa gre članom društva, ki s prostovoljnim delom in predanostjo poskrbite, da vsak dogodek poteka tako, kot se spodobi.

Naj bo prihajajoče obdobje polno toplih trenutkov, novih priložnosti in iskrenega druženja. Želimo vam veliko zdravja, zadovoljstva in uspehov na vseh poteh, ki vas čakajo. Srečno 2026!

Zahvaljujemo se vsem podjetjem in zasebnim donatorjem za prispevek k letošnjim dogodkom Društva LAZ; KGZ Litija, z. o. o., Avtoprevozništvo Verbe, d. o. o., KSP Litija, d. o. o., Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije, TERCA, d. o. o. – PE Litija, Frizerstvo Meta, Marjetka Groboljšek, s. p., JUB, d. o. o., SŽ – Potniški promet, d. o. o., Mlinotest, d. d., DM Drogerie Markt, d. o. o., Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, Razvojni center Srca Slovenije, Tekape, d. o. o., PALVA, d. o. o., Lamfit 77, Blaž Lambergar, s. p., Elektro Jani, s. p., Domačija Vovk, Vrtnarija Kocjančič, Rok Kocjančič, s. p., Kolesarski servis Vidic Peter, s. p., Cvetličarna in butik Suzi, Brigita Ponebšek, Slavka Vidic, Geni in Roman Ciglar, Ani in Franc Groboljšek, Jožа Bučar, Slavi Kadunc, Pavla Rozina, Mojca Hauptman, Helena Marinč, Ivana Poglajen, Lilijana Mandelj, Milena Strmljan, Tatjana Dolšek in Nada Jerin.

Hvala, ker ste del Društva LAZ!

Obvestilo Doma Tisje za čakajoče na sprejem v dom

Avtorica članka: Sonja Smergut, mag. soc. dela

Dom Tisje obvešča krajanke in krajane ter vse, ki so na čakalnem seznamu za sprejem v naš dom ter v tem trenutku dejansko potrebujejo namestitev v domsko varstvo, da je potrebno zaradi uvedbe novega sistema dolgotrajne oskrbe oddati novo vlogo na vstopno točko Centra za socialno delo.

S 1. decembrom 2025 začne veljati pravica do dolgotrajne oskrbe v instituciji, v okviru katere bodo storitve, ki jih danes nudijo domovi starejših, vključene v sistem dolgotrajne oskrbe. Vlogo za uveljavitev te pravice je na vstopnih točkah centrov za socialno delo mogoče oddati že od 1. novembra 2025.

Obstoječi čakalni seznami po Zakonu o socialnem varstvu sicer ostajajo v veljavi, saj bodo domovi starejših še naprej lahko v manjšem obsegu nudili institucionalno varstvo po starem sistemu. Obveščamo vas, da je za vključitev v nov sistem dolgotrajne oskrbe obvezna nova vloga po novem postopku.

Vloge so dostopne na spletni strani Ministrstva za solidarno prihodnost ter na vseh vstopnih točkah CSD. Za dodatna pojasnila lahko pokličete vladni klicni center na številko 114.

Izlet v neznano

Avtor članka: Jože Loc

Članice in člani Društva upokojencev Šmartno pri Litiji smo na martinovo odšli na izlet v neznano. Pravzaprav je bila ena neznanka razkrita že pred odhodom, in sicer da bo naš izlet povezan z martinovanjem. Druga pa kmalu za tem, ko se je naš avtobus na Trojanah vključil na avtocesto proti Štajerski.

Na naš cilj smo prispeli zgodaj dopoldne, ko smo imeli zajtrk na izletniški kmetiji Šenveter v Slovenskih goricah med občinama Lenart in Sveta Ana. Po zajtrku smo se skupaj z vodičko odpravili v bližnjo Jarenino, ki leži na poti med Pesnico in Šentiljem. Tam je v lepo obnovljeni osnovni šoli, pri cerkvi Marije Vnebovzete in nasproti cesarske lipe, urejen muzej Alfija Nipiča. Alfi Nipič je kot pevec narodnozabavne glasbe že več kot 50 let močno prisoten na Slovenskem, njegov glas pa je navduševal ljubitelje glasbe tudi drugod, še zlasti v nemško govorečih deželah in na vseh celinah, kjer živijo Slovenci. Več kot 19 let je bil tudi stalni član zasedbe Ansambla bratov Avsenik. Alfi Nipič živi v Jarenini, vsa priznanja za glasbene dosežke in vse, kar je povezano z njegovo glasbo, pa je podaril muzeju. Muzej si je vredno ogledati. Po ogledu smo vstopili še v cerkev Marije Vnebovzete in kostnico svetega Mihaela, ki se nahaja poleg cerkve. Cerkev je stara že okoli 1000 let in seveda znamenita v marsičem, a našo pozornost je pritegnila tudi posebna okrasitev oltarja, ki je bil obdan s plodovi zemlje in deli človeških rok. Prejšnji dan smo v slovenskih cerkvah počastili zahvalno nedeljo.

Po ogledu Jarenine smo odšli v občino Sveta Ana, kjer smo se v občinski stavbi spustili v podzemlje, natančneje v klet. Tam si je svoje prostore uredilo Društvo vinogradnikov Sveta Ana v Slovenskih goricah, kjer hranijo najžlahtnejše primerke vina v steklenicah iz prejšnjih letin. Poizkusili smo štiri vrste vina in priznati moram, da tako dobrega vina nisem okusil že dolgo.

Na izletniški kmetiji Šenveter so nam medtem pripravili okusno in obilno kosilo. Po kosilu pa smo ob melodiji harmonike zaplesali. Harmonikaš in pevec v eni osebi, ki je mimogrede kot iz rokava stresal šale, nam je razkril tudi največjo štajersko laž, ki se glasi takole: *To še spijemo, pa gremo*. No, tudi drugi Slovenci, ki nismo Štajerci, smo sumili, da s to trditvijo nekaj ni v redu. Čisto na koncu, že pred našim odhodom, pa nas je obiskal še škof Martin, ki je na svoj način krstil novo vino. Krst vina na Štajerskem ali drugod po Sloveniji je v zadnjih letih odmeven dogodek, podprt z mediji, ki združi veliko ljudi, ki se želijo poveseliti ob novem vinu. Nima pa nič skupnega z blagoslovom vina. Krst vina je burleska. Blagoslov, ki ga nad vinom izreče duhovnik, pa nas opominja na pomen vere in blagoslova v življenju.

Iz dela RKS OZ Litija

Avtor članka: RKS OZ Litija

Krvodajalstvo
Letošnja tretja redna krvodajalska akcija je potekala 17. in 18. novembra 2025 v Osnovni šoli Gradec v Litiji. Udeležilo se je je 185 krvodajalcev, ki se jim zahvaljujemo za udeležbo in darovano kri. Med njimi jih je 11 darovalo prvič. Zahvaljujemo se Osnovni šoli Gradec za sodelovanje pri uspešno izvedeni krvodajalski akciji.

Voščilo
Leto se počasi zaključuje, zato vam želimo vesel božič in vse dobro v letu 2026.

RKS Območno združenje Litija,
predsednica Danica Sveršina s prostovoljci

MePZ Zvon na pevskem vikendu

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Po mnogih letih, ko smo pevske vikende organizirali konec avgusta, smo se letos na pevski vikend odpravili v mesecu novembru. Bilo je lepo prepevati in preživeti dneve v tako lepem okolju, saj smo prvič odšli na slovensko obalo. Naš pevski vikend je bil res lepo doživetje, poučen, družaben, prežet z dobro voljo.

Od petka 7. do nedelje 9. novembra 2025 smo bivali v CŠOD Burja nad Portorožem, sredi parka Forma viva, na eni strani s pogledom na Portorož, na drugi strani na soline.

Septembra letos je naš pevski zbor prevzel zborovodja Jože Vidic, prvak SNG Opera in balet Ljubljana, ki nas vodi z dobro voljo, razumevanjem in v svoje poučevanje vključuje vse svoje znanje, dragocene izkušnje in prisluhne vsakemu pevcu posebej. Počutje vseh nas je bilo dobro. Pevske vaje smo imeli po urniku, ki nam ga je pripravil naš zborovodja, in vaje so bile resnično sproščene in doživete. Ob jutrih smo pridno telovadili po navodilih naše Ančke, v vseh odmorih pa smo bili zunaj na svežem zraku, uživali smo na soncu, v sproščenih pogovorih, dolgih sprehodih. Ob večerih smo se družili, se sladkali z domačimi dobrotami, ki so jih pripravile naše pridne pevke, praznovali pa smo tudi rojstna dneva naše pevke in pevca.

V domu smo se dobro počutili, osebje je prijazno in lepo skrbi za svoje goste. Želimo si, da bi se še kdaj vrnili, da bi vse pesmi, ki smo se jih naučili, tudi na koncertih zvenele tako lepo kot tam, kjer so dnevi obsijani s soncem in je v zraku čutiti vonj po morju.

Razstava šmarskih vezilj ob občinskem prazniku

Avtorica članka: Katarina Kragelj

Že vrsto let ob občinskem prazniku šmarske vezilje in vezilec pripravimo razstavo svojih izdelkov. Letos je bila razstava skupaj z nagradnim fotografskim natečajem odprta kot uvod v Šmartnovanje 2025 z naslovom Dom – med kulturno dediščino in digitalno prihodnostjo.

V en dogodek sta bili povezani dve tradicionalni umetnosti, fotografija, ki že sledi modernim tehnologijam, in ročno ustvarjanje vezenja, pletenja in kvačkanja. Vezilje in vezilec smo pod vodstvom mentorice Vide Zupančič letos kvačkali izdelke za lastne potrebe. V sodelovanju s Folklorno skupino Javorje smo izvedli projekt pletenja gamaš, ki smo jih prostovoljno spletli za članice folklorne skupine. Prav tako smo razstavili nekaj lepih vezenin.

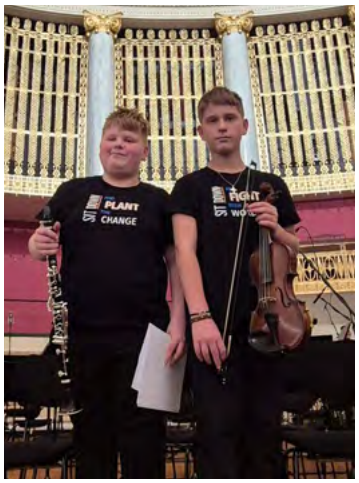
Namen razstave je bilo pokazati bogastvo rokodelskih spretnosti, ohranitev tradicionalnih tehnik in predstavitev kulturne dediščine.

Zbrane sta pozdravila tudi župan Občine Šmartno pri Litiji Blaž Izlakar in direktorica knjižnice Andreja Štuhec.

Mlada glasbenika iz Glasbene šole Litija - Šmartno na dunajskem odru z močnim sporočilom miru

Avtor članka: Andrej Jurič

Pregovor *»Dober glas seže v deveto vas«* še kako drži.

Po navdušujoči premieri na ljubljanskem festivalu se je 23. oktobra 2025 v **Konzerthaus Wien** na Dunaju odvil nepozaben dogodek – muzikal *Otrok miru*. V veličastnem glasbenem večeru je na oder stopilo kar **210 mladih umetnikov iz 22 držav**, med njimi tudi predstavniki iz **Palestine, Ukrajine ter Bosne in Hercegovine**, ki so skupaj ustvarili mozaik glasbe, prijateljstva in upanja.

Pod umetniškim vodstvom **dirigentke Žive Ploj Peršuh** so orkester, zbor in pripovedovalci občinstvu pričarali ganljivo glasbeno izkušnjo, prežeto s sporočilom **solidarnosti, sočutja in odgovornosti**.

Pobuda **SIT DOWN** združuje kulturo, gospodarstvo in diplomacijo – tri sile, ki jih mladi razumejo kot temelj mirnejše prihodnosti. Projekt, ki poteka ob **80. obletnici konca druge svetovne vojne in ustanovitve Združenih narodov**, poteka pod častnim pokroviteljstvom **podpredsednice vlade in ministrice za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije Tanje Fajon**.

Med nastopajočimi sta občinstvo razveselila tudi **Matic in Maks Jurič**, učenca **Glasbene šole Litija - Šmartno**, ki sta ponosno zastopala svojo šolo na enem najuglednejših evropskih koncertnih odrov. S svojo energijo, predanostjo in iskrenostjo sta pokazala, kako močno lahko glasba povezuje – tudi onkraj meja.

Dogodek je pustil močan pečat tako med umetniki kot med občinstvom, ki je nastop pospremilo z dolgim stoječim aplavzom. ***Otrok miru*** je znova dokazal, da glasba ni le umetnost, temveč most med ljudmi in upanje za boljši svet.

Martinovo, naš čas

Avtorja članka: Uroš Pušnik in VD Štuc

Čas ob martinovem je za vsakega vinogradnika svet, saj se v tem času preoblikuje mošt v vino, ki izkazuje kvaliteto našega trdega dela in vloženega truda skozi celotno sezono. Obenem pa v deželo prihaja tudi čas, ko se narava prične pripravljati na zimski počitek, zato se najde tudi kakšen trenutek za pregled celoletnega dela.

Vinogradniki so bili skozi vse leto pridni in aktivni. Že takoj spomladi je v novi sestavi pričel delovati upravni odbor, ob obilici potrebnega dela v vinogradih pa so si vseeno vzeli čas za tekmovanja in skupna druženja. Najprej je sledilo društveno ocenjevanje vin, na katero je bilo sprejeto 56 vzorcev, nato so člani društva sodelovali s trinajstimi vzorci vin na 53. tednu cvička v Novem mestu, kasneje pa še s štirimi vzorci na vseslovenskem ocenjevanju vin Vinis. Na obeh zunanjih tekmovanjih so bili z oddano kvaliteto vin kar uspešni, saj so dosegli lepe rezultate.

Izvedena sta bila dva pohoda. Prvi v juniju po vinorodnem okolišu Preska, na katerem so bila ob koncu pohoda podeljena priznanja ocenjevanja vin na vseh treh tekmovanjih. Drugi pohod pa je bil združen s prireditvijo v organizaciji VSTD (Vinogradniško sadjarsko turistično društvo) Debeli hrib, ki je organiziralo golažijado. Tam je ekipa članov VD Štuc kuhala golaž za vse pohodnike, člani VSTD Debeli hrib pa so ponudili v pokušino svoja vina. Organizirali so tudi strokovno ekskurzijo v Šmarje pri Jelšah in okolico.

Poleg redne nege brajde na župnijskem dvorišču so jeseni opravili trgatev ob prisotnosti župana g. Izlakarja in župnika g. Stegnarja. V jesenskih dneh so izkazali gostoljubje tudi sami, saj so na obisk prišli člani DV (društvo vinogradnikov) Raka in DV Gadova peč, ki so jim ob obisku pokazali tudi svoje vinograde, jih pogostili in jim dali v grajski kleti na Bogenšperku v pokušino tudi vina. Aktivno pa so skozi vse leto sodelovali tudi na več prireditvah v občinah Litija in Šmartno pri Litiji.

Veseli jih, da je delo društva postalo v letih obstoja opazno in pušča sledi v času in prostoru, v katerem se nahajamo. Na letošnji občinski proslavi so bili člani VD Štuc tudi prejemniki jubilejnega priznanja ob njihovi 20.-letnici delovanja, za kar se zahvaljujejo županu g. Blažu Izlakarju.

In nenazadnje še o največjem projektu. Po ustrezni obnovi nekdanjega župnijskega hleva na Pungrtu so v njem dobili nove društvene prostore. Pri izvedbi del in opremljanju sta sodelovali tako Občina Šmartno pri Litiji kot tudi Župnija Šmartno, društvo pa se je trudilo pridobiti kar se da veliko sredstev za opremo prostorov. Opravljena dela smo »požegnali« na martinovo nedeljo, 16. novembra 2025. Po osrednji žegnanjski sv. maši in blagoslovu mladega vina na župnijskem dvorišču smo se preselili še pred naše nove društvene prostore. V krajšem kulturnem programu so nam zapeli člani Komornega zbora Valvasor, zbrane pa sta pozdravila tudi domači župan g. Blaž Izlakar in predsednica VD Štuc ga. Marija Lenart. Prostore je blagoslovil domači župnik g. Marko Mohor Stegnar. Po sklepnem dejanju blagoslova smo se skozi prostore VD Štuc tudi sprehodili in si jih ogledali ter se ustavili še na skupnem druženju ob dobrotah domačih gospodinj in novem vinu.

Navkljub vsem aktivnostim skozi leto je še vedno kakšen načrt, ki nas čaka, da se ga izpelje. Glede na zagnanost in marljivost članov VD Štuc pa je odveč dvomiti, da jim ne bi uspelo. Vse dobro v naslednjem desetletju.

Praznik svetega Martina

Avtor članka: Uroš Pušnik

Niz različnih proslav ob Martinovem prazniku smo v naših krajih tudi letos zaključili v farni cerkvi sv. Martina; najprej s sobotnim celodnevnim češčenjem, katerega zaključek je vodil naš rojak in letošnji novomašnik g. Matija Golob, dan kasneje, v nedeljo, 16. novembra, pa z zunanjo slovesnostjo ob godu farnega zavetnika sv. Martina.

Nedeljsko sv. mašo je vodil domači župnik g. Marko Mohor Stegnar, pri kateri je z ubranim petjem lepšal slovesnost mešani domači pevski zbor sv. Martina.

V mašnem nagovoru je g. Marko orisal življenjsko zgodbo našega farnega patrona in izpostavil njegovo dobroto do ljudi. Kljub odločni in avtoritativni drži je do sočloveka gojil skromnost, kleno krščansko držo, predvsem pa boj za pravično in pošteno življenje. *»Če bi sv. Martin živel v teh časih, bi se zagotovo zavzemal za bolnike in trpeče,«* nas je opominjal pridigar in nam polagal na srce, naj bomo kakor Martin zagovorniki življenja.

Po sv. maši smo se zbrali še na župnijskem dvorišču, kjer je sledil blagoslov novega vina, za tem pa še novih društvenih prostorov VD Štuc. V programu so sodelovali komorni zbor Valvasor ter vinogradniški podmladek.

Za konec smo se lahko sprehodili skozi prostore in se ob dobrotah in novem vinu še prijetno podružili.

Akcija Manj svečk za manj grobov 2025

Avtorica članka: Veronika Jesenšek, koordinatorka akcije

Geslo letošnje akcije *Spomin ne gori, spomin živi* nas opominja, da toplina spomina ne izvira iz plamena, temveč iz dejanj sočutja, pomoči in povezanosti med ljudmi.

V občini Šmartno pri Litiji smo se odločili, da prostovoljno zbrana sredstva iz ekološko-humanitarne akcije *Manj svečk za manj grobov* letos namenimo PGD Jablanica za nakup defibrilatorja, ki bo nameščen v Jablaniških Lazah.

Stojnice s prostovoljci so bile pred pokopališčem v Šmartnem in Jablanici, skupaj smo zbrali **1.884,34 EUR**.

Veseli smo, da obiskovalce pokopališč z našo akcijo spodbudimo k razmisleku, da lahko spomin na pokojne ohranjamo na načine, ki ne obremenjujejo okolja, temveč ga spoštujejo s simbolnimi gestami, z dejanji dobrote in z odgovornostjo do prihodnjih generacij.

HVALA vsem prostovoljcem, ker soustvarjate akcijo, ki prinaša toplino, spomin in konkretno pomoč ljudem v stiski.

Tri zahtevne preizkušnje v nadaljevanju sezone

Avtor članka: Ernest Mrzel, RD Herz Šmartno

V 8., 9. in 10. krogu so rokometaši RD Herz Šmartno odigrali tri močne obračune.

Najprej so na domačem parketu po tesni končnici morali priznati minimalen poraz proti RD Koper (27 : 28). Nato so v 9. krogu pokazali odlično predstavo v gosteh in zasluženo **premagali RK Dol TKI Hrastnik** s 25 : 32. Serijo nastopov so zaključili doma, kjer so v izjemno napeti tekmi proti RK Grosuplje iztržili neodločen rezultat 35 : 35. Ekipa ostaja v dobrem ritmu in z optimizmom zre proti nadaljevanju sezone.

Poročilo minulih tekem članske ekipe RD Herz Šmartno:		
7. 11. 2025, 8. krog	RD Herz Šmartno : RD Koper	**27** : 28
15. 11. 2025, 9. krog	RK Dol TKI Hrastnik : RD Herz Šmartno	25 : **32**
22. 11. 2025, 10. krog	RD Herz Šmartno : RK Grosuplje	**35 :** 35

S kom se bodo varovanci trenerja Boruta Mačka pomerili v decembru

December prinaša za člansko ekipo RD Herz Šmartno tri zaporedne preizkušnje. Najprej jih **6. decembra** čaka gostovanje v **Šoštanju**, kjer se bodo v športni dvorani OŠ KDK pomerili z ekipo **DRŠ Sebastjana Soviča**. Teden dni pozneje, **13. decembra**, ekipo čaka novo gostovanje v Krškem, kjer bodo v tamkajšnji dvorani ŠC izzvali domači **RK Misteral Krško**. Za zaključek koledarskega leta pa se rdeče-beli **20. decembra** vračajo pred domače občinstvo v Dvorano **Pungrt**, v kateri bodo gostili ekipo **RK Ajdovščina**.

Vabljeni, da podprete naše fante na domačih tekmah v **Dvorani Pungrt**!

Namenitev dela dohodnine za donacijo nam veliko pomeni.

Rokometno društvo Šmartno že od leta 2010 izpolnjuje pogoje za namenitev dohodnine.

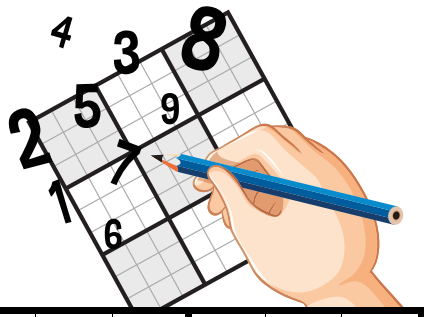
Najlažje je to storiti v akciji Podari del dohodnine športu prek OKS na povezavi https://www.olympic.si/podarim.

Naši podatki za namenitev dela dohodnine so:

Rokometno društvo Šmartno, Pungrt 7, 1275 Šmartno pri Litiji, davčna številka 97526266.

Zabavni kotiček

				9	4	5	3	
				3		9	2	
8			2		7			6
			9		6	2		1
6		1	3		2			
2			1		8			4
	8	5		4				
	4	6	5	2				

REVIJA 5D KRIŽANKE (4,81)	ZID, TUDI SKORAJ NAVPIČNO SKALNO POBOČJE	OZEMLJE, ZEMLJIŠČE, PODROČJE, DELOVNO OBMOČJE	NEDANJI FRANCOSKI DIRKAČ F1 PROST	STIH, PESNIŠKA VRSTICA	ANJA FREŠER	BERETE KRAJEVNE NOVICE	JOSIP ILIČIĆ / HLOD ZA PREDELAVO NA ŽAGI	7		POLITIK ROP / ODPRTINA V STENI						BREZ-ALKOHOLNA OSVEŽILNA PIJAČA, COCKTA
TVEGANA NAPOVED MED DVEMA ČLENOMA						IME IGRALCA MULEJA / ŠVED. POP SKUPINA					ORGAN ZA SESANJE / GLAS PRI ČIVKANJU					
PRIPRAVA ZA PRENOS DOKUMENT. ALI PISEM NA DALJAVO						3			KATARINA ČAS / GLASBENIK TURNER			DVANAJST MESECEV / SRB. MOŠKO IME IN PIVO				5
DRŽAVNA BLAGAJNA, DRŽAVNO PREMO-ŽENJE		6			PRITOK NILA NA VZHODU AFRIKE / OSTI JAREJ								KAČJI GLAS / NATRIJ			
LASTNOST, ZNAČILNOST NEIZOBLI-KOVANEGA																
AM. MANEK., ZNANA PO OPRSJU, NIICOLE SMITH				MESTO V BOSNI, NA SOTOČJU VRBASA IN PLIVE	2					ČETRTI TON V TONOVSKI LESTVICI, GLASBENI INTERVAL		1				

SESTAVIL: RAJKO ORIŠHA	ITALIJANSKI MOTOCIKL. DIRKAČ VALENTINO	TEMELJNA LISTINA VSAKE DRŽAVE	BRITANSKI PEVEC IZ 80-TIH, SHAKIN'	NOETOVA BARKA	NEMŠKA IGRALKA DAGOVER	KDOR IGRA NA KLARINET	GLAVNA ŽILA ODVODNICA, NAJVEČJA ARTERIJA
SLOVANSKA VODNA IN GOZD. VILA, HČI BOGA VODANA		8					
PRIPRAVA ZA OSTRENJE							
OBDELO-VALEC ALI PRODA-JALEC STEKLA							
REKA V SLOVENIJI / PRIP. JUDOV. RELIG., JUD			4		KONEC POLOTOKA / POSESTNIK, IMET. POSESTI		
				IGRALKA ZEMLJIČ / KRATICA ZA TELEFON			

V spomin Urošu Mačku

Avtorica članka: Ana Kohne

Zadnje dni leta 1974, legendarna dvorana na Stavbah, dramski krožek OŠ Litija s 40 nastopajočimi, od tega štirimi odraslimi, s predstavo Pavla Golie Sneguljčica. Premiera in štiri reprize. Vse je bilo kot v pravi predstavi: režiser, avtor scene, glasbe, luči, maskerka, šepetalka in veliko ponosnih otrok in ljudi.

Ta ponos mi narekuje, da naštejem nekaj sodelujočih in zelo prizadevnih Litijanov, da je vse tako uspelo (prišli so tudi z Radia Ljubljana): Metka Krnc, Miro Bučar, Milan Majcen, Miro Kaplja (odrasli), Aljana Grošelj, Rosana Javoršek, Uroš Maček, Roman Tišler, Vanja Gorišek, Igor Peterka, Matjaž Celestina, Evgen Malis, Andrej Čopar, Iztok Potisek, Aleš Planinc, Slavko Kokalj in še 25 sodelujočih. Na odru pa sta vse zasenčila Frice in Frace, dvorna norčka Uroš Maček in Roman Tišler, oba sta se čudovito vživela v komični igrivi vlogi in prekosila sama sebe, takrat 14-letni Uroš – Frice – je prvič in usodno okusil čar odrskih desk, luči in govorice z gledalci. Nepozabni trenutki, ko se odgrne zavesa, so Uroša zastrupili s strastjo, ki jo poznajo le igralci. V njem sem prepoznala velik dar, ki ga je vodil naprej do samega MGL, kjer je ostal in igral do konca. Tudi on se je zavedal moje skromne vloge pri svoji igralski poti. Srečna sem bila ob povabilu na predstavo v MGL, postal je velik igralec. 150 velikih stvaritev, v katerih je dal sebe igri. Njegovo načelo – nikoli nehati upati – ga je držalo na vrhu, za marsikoga mnogokrat nerazumljivo. Otroška duša je najbolj pristna in najbolj iskrena. Ko smo igrali *Sneguljčico*, je vseh pet predstav v prvi vrsti sedel rdečelasi 6-letni fantek in z odprtimi usti čakal Friceta in Fraceta. Vsaka druga hvala in komentar sta odveč! Uroš, tvoja luč je ugasnila, svetil si tudi meni.

Tvoja prva režiserka – Ana Kohne
Počivaj v miru!

Wellness Smrekar

Vintarjevec 27, Šmartno pri Litiji

Vas vabi na **zasebni oddih s finsko in infra savno ter masažnim bazenom.**
Doživite popolno sprostitev v prijetnem domačem ambientu, obdanem z naravo in mirom.

Na voljo so tudi darilni boni - popolno darilo za vaše najbližje!

Za dodatne informacije pokličite:
031 831 465

ZBIRATELJ KUPUJE STARE STRIPE

Kupim vse vrste stripov – posamezne ali cele zbirke.
Plačilo v gotovini, pridem osebno.
041 276 687, Roman

Naj bodo praznični dnevi polni topline, dobrih misli in trenutkov, ki povezujejo.

V prihajajočem letu pa vam želimo predvsem zdravja, osebnega zadovoljstva ter veliko notranjega miru.

Lepe praznike in srečno novo leto.
Zdravstveni dom Litija

Vesel božični čas in SREČNO NOVO LETO 2026
želimo občinski upravi, društvom, sponzorjem, prijateljem, občankam in občanom ter vsem, ki nas podpirate in se udeležujete naših koncertov!

Pevsko društvo Zvon Šmartno pri Litiji

Zveza borcev za vrednote NOB Litija - Šmartno

Vabimo vas na proslavo ob 84. obletnici bitke II. štajerskega bataljona na Tisju.
Proslava s kulturnim programom bo

v sredo, 24. decembra 2025, ob 11. uri
pri spomeniku na Tisju.

Slavnosti govornik na prireditvi bo bivši evropski poslanec **dr. Klemen GROŠELJ.**

V A B L J E N I !

ZB za vrednote NOB
Litija - Šmartno

Želimo vam lepe in mirne praznične dni,
v novem letu 2026 pa obilico zdravja, sreče in poslovnih uspehov.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Litija

OBMOČNA OBRTNO-PODJETNIŠKA ZBORNICA LITIJA

Vesele božične praznike,
srečno, zdravo in uspešno novo leto 2026
in iskrena hvala gasilcem štirih enot, sosedom
in vsem skupaj za nudeno pomoč ob požaru.

Zidarjevi iz Cerovice

SKUPAJ SI KOT LOKALNA SKUPNOST POSTAVIMO CILJ - VEČJI ODSTOTEK LOČENO ZBRANIH KOMUNALNIH ODPADKOV. LOČUJMO PRAVILNO!

BIOLOŠKI ODPADKI- KOMPOSTIRANJE

PLEVEL; VEJEVJE (MANJŠE IN ZDROBLJENO); ROŽE Z ZEMLJO; OHLAJEN PEPEL IZ LESA;

KAVNA USEDLINA; JAJČNE LUPINE; OSTANKI HRANE BREZ TEKOČIN; LISTJE; TRAVA

PLASTIČNE VREČKE, KOSTI, MAŠČOBE, ŽAGOVINA OBDELANEGA LESA, MAČJI IN PASJI IZTREBKI

"KO KOMPOSTIRAŠ, VRAČAŠ NARAVI, KAR TI JE DALA."

NAPAKE

Tudi papirnate brisačke in robčke **ODLAGAJTE** v rjav zabojnik. Ti odpadki sodijo med biološke odpadke. Jedilno olje, ki smo ga uporabili za cvrtje, jedilno mast ipd. zbiramo v posebni posodi, ki jo oddamo v zbirnem centru.

KAKO ODLAGAMO?

Biološke odpadke zbiramo v papirnatih, biorazgradljivih polietilenskih ali biorazgradljivih vrečkah iz koruznega (ali drugega rastlinskega) škroba. Te vrečke pod vplivom toplote in svetlobe 100-odstotno razpadejo. Listje, plevel in druge vrtne odpadke neposredno odložimo v rjav zabojnik.

BRANJE JE ZNANJE!

Kam odložiti čajno vrečko?
Preberi deklaracijo. Ali je le-ta res bio-razgradljiva? Šele tako lahko izvemo v kateri zabojnik paše.

KSP LITIJA
JAVNO PODJETJE KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE LITIJA, d.o.o.

SLOVENIA GREEN DESTINATION

Kulturno društvo

Pihalni orkester Litija

vabi na

BOŽIČNO – NOVOLETNI KONCERT

27. decembra 2025 ob 19. uri

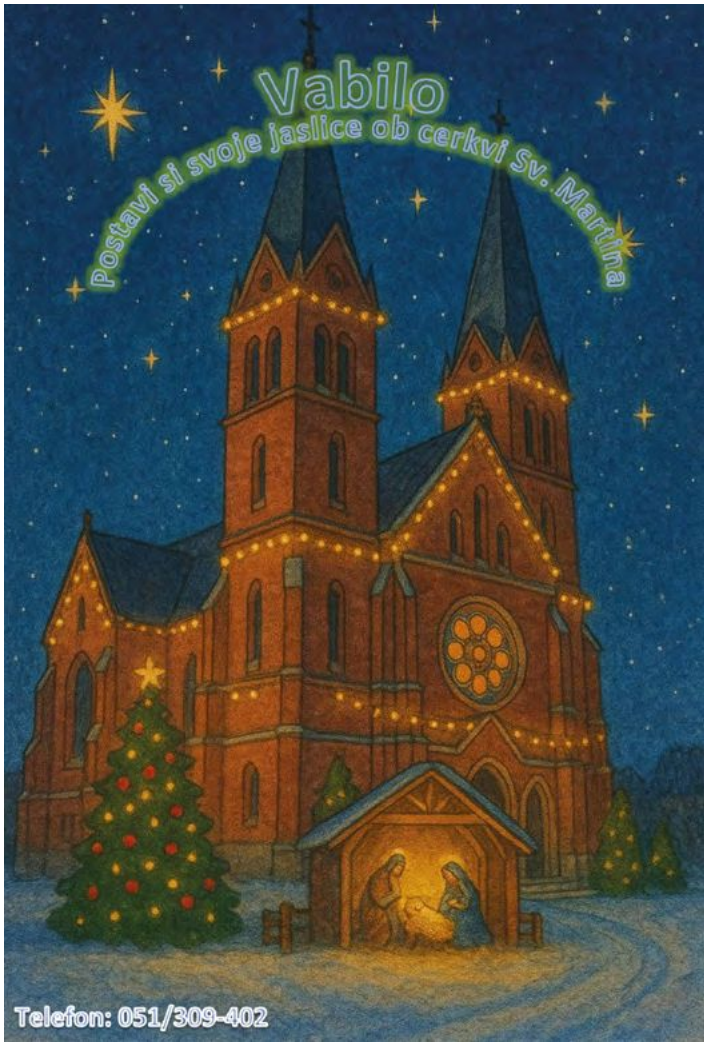
v Športni dvorani Litija.

Vljudno vabljeni!

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV

Prispevki za objavo v Krajevnih novicah morajo vsebovati naslednje:

naslov, navedbo avtorja, odebeljen prvi odstavek, smiselno strukturirano besedilo, celotna dolžina članka naj ne presega 3/4 strani (pisava Times New Roman 12, razmik med vrsticami 1,5 – članek je lahko daljši po predhodnem dogovoru z uredništvom), posebej priložene slike čim večje ločljivosti (ne prilepljene v Word). Želje v zvezi z oblikovanjem članka naj bodo zapisane na koncu dokumenta v rdeči barvi.

Svojo življenjsko pot je sklenil
naš sokrajan in rokometna legenda

FELIKS ŠPELIČ - FELE

1955–2025.

S spoštovanjem smo ga pospremili na njegovo zadnjo pot.
Naj počiva v miru.

Občina Šmartno pri Litiji

Upam, da ti je lepo tam za mavrico.
Tam, kjer si ti,
ni sonca, ne luči.
Le tvoj nasmeh nam v srcih še živi
in nihče ne ve, kako zelo, zelo boli.

ZAHVALA

20. decembra 2025 bo minilo eno leto, odkar si nas zapustil,
naš dragi mož, ati, dedi in pradedi

MARTIN PETRIČ

iz Zelenca – Gradišča pri Litiji.

S tvojim odhodom je nastala neskončna praznina, ki jo zapolnimo z bogatimi spomini.
Hvaležni smo za dni, ki smo jih preživeli v tvoji bližini.
Ljubil si zemljo, bil njej si predan, a prišel je dan, ko v njej počivaš.
In v naši zavesti prižgal lučke spomina . . .
Prišla bo pomlad, na delo vabila, ne bo te zbudila iz večnega sna.
Dobrota tvojih rok ne mine, čas ohranja nam spomine, ostala je beseda hvala, ki v srcih bo ostala.

Žena Anica, Bernarda, Andreja in Marko z družinami,
vnuki Barbi z Matevžem, Rok s Špelo, Zala s Filipom, David, Lan, Gal in Jona,
pravnuka Mia in Kris

V SPOMIN

Sredi poletja sta se v 95. in 90. letu starosti po 70 letih skupnega življenja poslovila naša draga starša

ALOJZIJ IN TEREZIJA DUŠAK.

Svoje življenje sta posvetila skrbi za družino, svoj čas in mnoge talente pa sta z veseljem delila tudi v širši skupnosti, med sorodniki, prijatelji, sosedi in znanci.

Njun zgled delavnosti, vztrajnosti, neomajne vere in moči nam bo za vedno ostal vir navdiha za življenje.

Hvala vsem, ki ste ju pospremili na njuni zadnji poti, še posebno šmarskim pevcem pod vodstvom Jožeta in Urške Vidic, duhovnikom za slovesen obred, vsem, ki ste darovali za maše in se ju spominjate v molitvah.

Hvala pa tudi dr. Juteršek in dr. Benedičiču za dolgoletno spremljanje, posebno v času bolezni, ter g. župniku Marku M. Stegnarju za duhovno oskrbo.

S hvaležnostjo,
njuni otroci z družinami

Gradovi v okolici Šmartnega pri Litiji v Valvasorjevem času (3. del)

Avtor članka: Tadej Čopar

V sklopu predstavitve gradov v okolici Šmartnega pri Litiji v Valvasorjevem času (1672–1692) je bilo v prejšnjih dveh številkah predstavljenih skupaj sedem gradov, tokrat pa bo nekaj besed namenjenih še preostalim štirim gradovom: Turn v Litiji, Apfaltrerjev dvor, Grbin in Pogonik.

Turn v Litiji je imel v Valvasorjevem času razgibano podobo, ki je bila posledica predhodnega pestrega arhitekturnega razvoja. Stal je že vsaj v poznem 14. stoletju. V prvotni zasnovi je šlo verjetno za pravokotno dvocelično dvonadstropno stavbo, prekrito s strmo štirikapno streho. Morda so že kmalu po njenem nastanku ob njej na južni strani uredili manjše obzidano dvorišče, ki ga kažeta Valvasorjevi upodobitvi. Še pred koncem srednjega veka so prvotni stolpasti dvor na zahodni strani dopolnili z novo samostojno stolpasto stavbo. Poleg prej omenjenih posegov so pred Valvasorjevim časom verjetno tudi obe stavbi povezali s kratkim veznim traktom. Valvasor kot trenutnega lastnika navaja Franca Adama pl. Kirchberga. V osemdesetih letih 17. stoletja so vezni trakt opremili z arkadnimi hodniki, ki so nadomestili prvotne lesene hodnike. V naslednjih stoletjih je stavba doživela opazne spremembe. V 19. stoletju so zahodni del nadzidali in nad celoto postavili novo strešno konstrukcijo, ki je optično poenotila podobo dotlej dokaj razgibanih stavbnih mas. Takrat so predelali tudi večino starih stavbnih členov in podrli obzidano južno dvorišče.

Apfaltrerjev dvor je bil v Valvasorjevem času v lasti Bernardina Apfaltrerja. Iz obeh Valvasorjevih upodobitev Litije je razvidno, da je bila v tistem času stavba 3 × 6-osno enonadstropno pravokotno poslopje, ki je bilo na uličnem pročelju v nadstropju opremljeno z lesenim odprtim hodnikom. Takšno podobo je ohranilo vse do leta 1910, ko ga je novi lastnik Pavel Kobler temeljito prezidal in posodobil. Še na začetku 20. stoletja je bilo krito s strmo štirikapno slamnato streho.

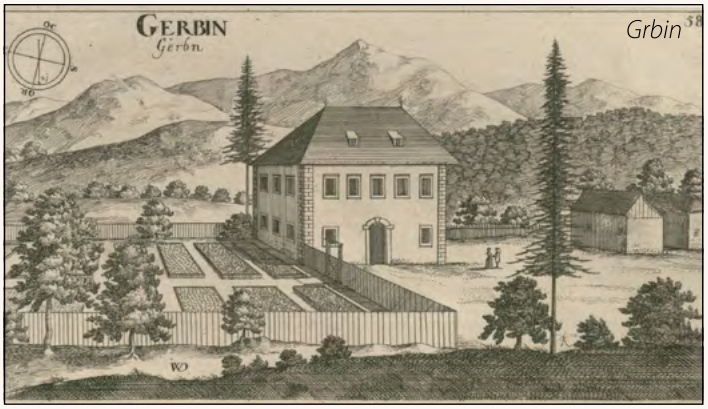
Dvorec Grbin je imela po Valvasorjevi navedbi v *Slavi vojvodine Kranjske* takrat v lasti Katarina pl. Buset, še eno leto pred tem pa Ferdinand pl. Sibeneck. Valvasor je na svojih bakrorezih v *Topografiji* in *Slavi* dvorec upodobil kot čokato enonadstropno, 3 × 5-osno, s strmo štirikapno streho krito in z rustičnimi vogali poudarjeno stavbo.

Dvorec in trg Litija

Pogonik

Grbin

Ob njej je prikazan urejen, z leseno ograjo zamejen vrt z zelenjavnimi in cvetličnimi gredami. O okolici dvorca je Valvasor zapisal, da ima lepa obdelovalna polja in travnike. V poznem 19. stoletju so prvotno zasnovo, ki jo dokumentirata Valvasorjevi upodobitvi, nekoliko prezidali in jo dopolnili, a je temeljne poteze ohranila vse do uničenja med drugo svetovno vojno.

Dvorec in trg Litija

Dvorec Pogonik je bil v Valvasorjevem času v lasti Ernesta Friderika Graffenwegerja. Na bakrorezih v Valvasorjevi *Topografiji* in *Slavi* je prikazan kot stavba, pozidana na skoraj kvadratnem tlorisu in krita s strmo štirikapno streho. Upodobitev prikazuje 3 × 3-osno zgradbo, ki sega v višino treh etaž, na južni strani, kjer je v osi nameščen vhod, pa je v višini nadstropja opremljena z vogalnima pomoloma. V povezavi z okolico je Valvasor zapisal, da zgradba leži na hriboviti vzpetini, da ima pa spodaj pri Savi lepo ravno polje, travnike in veliko sadja. Med drugo svetovno vojno je bil dvorec požgan. Po koncu vojne so med letoma 1962 in 1990 razvaline deloma obnovili in jih preoblikovali v zasebno stanovanjsko stavbo. Na prehodu iz 20. v 21. stoletje je Stopar takratno podobo dvorca označil kot stavbo, ki le še od daleč spominja na svojo prednico.